FARUK DUMAN

VE BİR PARS, HÜZÜNLE KAYBOLUR

FARUK DUMAN

VE BİR PARS, HÜZÜNLE KAYBOLUR

Can Yayınları 2041

© 2012, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.
Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Şubat 2012
Bu kitabın 1. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

Kapak baskı: Azra Matbaası
İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

ISBN 978-975-07-1420-7

CAN SANAT YAYINLARI
YAPIM, DAĞITIM, TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33
www.canyayinlari.com
yayinevi@canyayinlari.com

FARUK DUMAN

VE BİR PARS, HÜZÜNLE KAYBOLUR

ROMAN

Faruk Duman'ın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Seslerde Başka Sesler, 1997
Av Dönüşleri, 1999
Nar Kitabı, 2001
Pîrî, 2003
Keder Atlısı, 2004
Kırk, 2006
Sencer ile Yusufçuk, 2009
İncir Tarihi, 2010
Adasız Deniz, 2010

FARUK DUMAN, 1974 yılında Ardahan'da doğdu. Ankara'da Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü'nden mezun oldu. *Av Dönüşleri* ile 2000 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı, *Keder Atlısı* ile 2004 Haldun Taner Öykü Ödülü'nü, *Adasız Deniz* ile 2011 Memet Fuat Deneme Ödülü'nü, *İncir Tarihi* ile de 2011 Yunus Nadi Roman Ödülü'nü kazandı. Can Yayınları'nda editör.

1974'te, Beypazarı'nda vurulan
son Anadolu Parsı'na adanmıştır.

"On üçüncü yüzyılın son yıllarında yaşayan bir leopar, sabahın şafağından akşamın alacakaranlığına kadar birkaç kalas, birkaç demir parmaklık, durmadan değişen erkek ve kadın yüzleri, bir duvar ve belki de kuru yapraklarla dolu taş bir yalak gördü. Sevgiyi ve yırtıcılığı, avını parçalamanın harlı zevkini, geyik kokuları getiren rüzgârı özlediğini bilemedi, bilemezdi. Gene de içinde bir şeyler tıkandı, bir şeyler isyan etti ve Tanrı ona rüyasında şunları söyledi: 'Kullarımdan biri seni şu kadar kere görsün ve seni evrenin düzeninde yeri önceden belli bir şiirde bir suret ve simge olarak kullansın, diye bu hapishanede yaşayacak ve öleceksin. Şimdi tutsaksın ama şiire bir sözcük katmış olacaksın.'"

J.L. BORGES
Yolları Çatallanan Bahçe
"Cehennem, 1, 32"

1.

Öğleden önce, açlıkla böyle kıvranıp duracağıma kalkıp eve döneyim, dedim. Bulunduğum tepeden görünüyordu ev. Uzakta iri, turuncu bir ceviz gibi duruyordu. Hele cenazeden sonra... Rüzgâr estikçe, öyleydi ki, bu turuncu ceviz çatlayıp açılacaktı sanki. Hava ansızın serinlemişti. Herhalde sis çöküyordu. Gözlerimi kısarak baktım eve. Sis yavaş yavaş iniyordu. İlkin, annemin ocağı yaktığını düşündüm. Öyleyse, ki olabilir. Annem derin öğle uykusundan uyanıp ocağı yakmış. Hatta alev yeni yeni kızarıyor, kıvılcımlar cansız birer serçe gibi sağa sola uçuşup. Saman, alev almış olabilir. Yine de, bulgurun pişmesi zaman alacaktır. Dedim ki içimden, o vakte kadar ben de elbet giderim.

Dizlerime baktım; diken uçları görünüyordu, ıslak, sararmış otlar yapışmıştı, silkeledim. Boynuma girmiş bir karıncayı aldım. Saçlarıma biriken tozu dağıttım. Derken ayaklarıma baktım. Çizmelerime. Nedense onlara uzun uzun baktım, sanki yolu ben değil, onlar gidecek. Gülümsedim. Keratalar. Koca ormanı geçeceksiniz, dedim. Yeniden geçeceksiniz. Nice ki çizmeye yol gerek. Hele böyle tatlı bir yaz sonu, ne güzel olacak.

Sonra dizlerime dek yükselmiş otun içinden yokuş aşağı inmeye başladım. Havada tatlı bir serinlik vardı.

Kuş sesleri yükseliyordu topraktan. Belki taşların içinde toprak rengi kanatlar beliriyordu. Bir yürek gürültüsü, bir korku işareti. Oysa insan yeryüzünün bunca korkuyu nasıl olup da taşıyabildiğini asla anlayamaz. Elbette, bu korkunun yükselişini, böylece vücudunun bir yerinde, bir uzuv gibi aklınca yaşamaya başladığını...

Daha önce, yani ben gidip düşmanla savaşmadan önce, kışlaya teslim olmadan yani, hem kuşların yerini bilirdim, hem yuvaları bir bir sayardım. İşte şurada bir serçe ailesi bulunurdu, burada keklikler kol gezerdi. Yolu nasılsa buralara düşmüş bir yabik, uykusu kaçmış bir baykuş. Ki, kendimi ormana adamış da sayılmazdım. Ama insan zamanla yeteneklerini kaybediyor. Bunun nasıl olduğunu, olabildiğini bilmiyorum. Ama gün geliyor, yaşam derin bir uçurumla ikiye bölünüyor. Bir boşluk. Uzak bir yere gidiliyor; daha önce hiç görülmemiş şeyler görülüyor orada...

Yine de, yer kuşlarını sanki anımsıyorum. Ağızlarında toprak yuvalar taşıyan o yampiri cüceleri. Bunlar ki, nasıl korkuyla titrek... Üstelik, yaşamlarını bu korkuyla geçirmek için adeta can atarlar. Endişeye bayılırlar. Arkalarında bir endişe duvarı bulunur, bu duvar korur onları ne de olsa. O zamanlar, ben daha küçük bir çocukken, bunların birer uçamaz nesne olduklarını bilmiyordum tabii. Öfkeleniyordum hatta. Uçsana, uçup gitsene. Öyleyse bu kanatların ne işe yaradığını kim söylesin?

Evet, otların arasından işte bunların sesi geliyordu. Aralarında fısıldaşıyor, meğer beni yolcu ediyorlardı. İnerken, uzanıp yattığım ot çukuruna baktım. Ezilmiş, benim biçimimi almış. Ayak uçlarına vardıkça belirsizleşmiş bir çukur.

Bayırı indiğim zaman, ileride, ormanın başladığı yerde bir kıpırtı hissettim. Pekâlâ bir karaltı geçmişti. Bir gölge. Fakat bu gölge, ben başımı kaldırıp kendisine baktığım zaman kaybolmuştu.

Ormanda göz dolanır, diye geçirdim içimden. Bu, ninemin laflarından biriydi. Ormana fazla gitme, diye tuttururdu ninem, ormanda göz dolanır. Peki bu göz, olursa, nasıl bir gözdür nine, diye sorardım. Ne bileyim, diye anlatırdı: sade bir göz. Renksiz, avuçsuz bir göz. Mesela yalnızca bir göz. Kimseye ait olmayan bir uğursuz. Bunu, gerçekten de gördüğünü, bunun görüldüğünü söylerdi. Hem de kaç defa. Sözgelimi, Kara Halil bunu görmüştü, Enişte Servet de görmüştü. Sonra çocuklardan Resim görmüştü. Hem belki en iyi o anlatmıştı gözü.

Resim, zalim bir çocuktu. Çok güzel anlatırdı. Bir keresinde demişti ki, ormana azıcık girecek oldum, nine, ama azıcık, öyle ki yalnızca ayak ucumu soktum, bir de ne göreyim: Meğer, düşmekte olan bir yaprak vardı. Yapraktır, deyip oralı olmadım ama sonra bunun pis pis sırıttığını anladım. Derken başımı kaldırdım; havada öylece duruyordu ve kabuğu soyulmuş bir yumurta gibiydi. Boşlukta durmuş bana bakıyordu. Hemen ayağımı geri çekmekle yeniden bir yaprağa dönüştü ve yine süzülerek aşağıya düştü.

Tedirgin, ormana girdim. Uğultu burada, daha ilk adımda artıyordu. Cırcırböcekleri, sürtünen tavşanlar, kaplumbağaların aheste yürüyüşü, yılanların bir ağıtı andıran sürünüşü... Yaprakların hışırtısı sonra. Yaprak, yelsiz nasıl hışırdıyor, diye sordum kendime. Yaprağın işi hışırdamak. Toprak nasıl zamansız yumuşuyorsa, yaprak da öyle, diye düşündüm. İçimden tüm ormanı kucaklamak geliyordu. Eskiye göre –kasabada geçirdiğim çocukluk günleri, kente yüksekokul için elimde cılız bir bavulla gidişim, hastalığım, okulu bırakmak zorunda kalışım, sonra o zalim askerlik– daha mı seviyordum şimdi ormanı? Buna yanıt bulmak zor. İnsan bir şeyi yitirince –evet, orman artık yitirilmiş sayılır benim için– eski zamanlara yanıyor.

Resim, sözgelimi, bana benzemezdi. Çakısını kula-

ğının arkasında taşırdı. Bununla dal yontar, tavşan yüzer, yılan avlardı. Abi, derdi, sen okumuş adamsın, mesela bu çakının nasıl bir şey olduğunu bilmen gerek. Bu senin okulda hiçbir işine yaramasa da burada insanın eli ayağı oluyor. Resim, elsiz ayaksız kalmadan önce söylerdi bunları, ormanda bir şey, bir canavar tarafından parçalanmadan önce. Ve ninem de ormanda dolanan gözü anlata anlata bitirmeden. Orada, ormanın kıyısında sonsuzca uzanıp gitmeden.

Derken, gölgeyi bir daha gördüm. Karaltı, bir hız erbabıydı sanki, bir kumarbaz. Beni sürüklemek istiyordu. Birden, onu bir gölge değil, bir nesne olarak görmek istedim. Tuhaf bir arzu hissettim. Bir zaman, belirip kaybolduğu yana baktım, sanki onu büyülemek istiyordum. İnsan bir gölgeyi nasıl olup da büyüleyecek? Fakat, ben yapmıyordum da bana bunu anlayamadığım bir şey yaptırıyordu sanki. Öylece bir zaman, belirip kaybolmuş karaltıya baktım. Sonra usulca yönümü değiştirdim ve ondan yana döndüm. Korkuyordum. Yine de içimde bana tuhaf bir coşku veren bir merak vardı. Sanırsın yüzlerce yıllık efsaneyi aydınlatacaktım. Gerçekleri ortaya çıkararak bu el değmemiş ormanın kâşifi olacaktım.

Üç adım önümde, bir bastonu andıran bir dal gördüm. Yontulmuş gibi duruyordu. Çıplak, kabuksuz bu dalı almak istedim. Bir adım attım, bir adım daha attım; çizmelerimin otlara sürtünerek çıkardığı seslerden ürküyordum. Eğilip dalı aldığım sırada –almak için ona bakmam gerekiyordu, doğal olarak karaltının göründüğü taraftan gözlerimi ayırmak zorunda kalmıştım– göz ucumda bir gölgenin yeniden hareket ettiğini anladım. Doğrulup, sopa elimde, yeniden baktım. Çırpınarak yükselen bir dal vardı. Ama altında bir şey yoktu dalm. Sanki boşluk, çalılığı gerip gerip bırakıyordu. Yaklaşmak istedim. Çalı beni kendine çekiyordu sanki. Dönüp beni

eve götürecek patikaya bakıyor, bir an için elimdeki dalı savurarak yoluma gitmeyi arzuluyor, sonra yeniden beni kendine çeken boşluğa veriyordum dikkatimi. Soluğumu tutmuştum, sanırsın cimri bir kaplumbağa olmakla en küçük tehlikede başımı kabuğuma çekecektim. Ancak ne bende o kabuk vardı ne çalıda kıpırtı.

Bir süre sonra, sessizliğin verdiği güvenle, daha az önce kıpırdamış bulunan çalıya elimdeki dalla dokundum. Sonra biraz daha yaklaştım. Onu göremedim. Yanıldığımı düşündüm. Dalı yere bıraktım, ellerimi belime koyarak bir süre ağaçların köküne dalıp gittim.

Ne için orada öylece durduğumu bilmiyordum. Ama öyle ellerim belimde, ayakta dikilmiş yere bakıyordum.

Sis iyice koyulaşmıştı. Öyle ki, bulutlar aşağıya inmiş, ormanın içine, dallara takılıp kalmış yün yumakları gibi. Herhalde korkunç bir gürültü çıkarıyorlardı. Sisten, çekirgeler korkmuştu, sincaplar. Ağaçkakanlarsa, gagalarıyla dövecek yer bulamıyorlardı. O sırada, ayakta bunları düşündüğüme şaşıyordum.

Derken, bir homurtu duydum. Bir ayının beni izlediğini düşündüm. Öyleyse, bir ayı tutmuş beni izliyorsa, diye geçirdim aklımdan, hiç şansım yok. Dönüp korkuyla homurtuya baktım. Gölge, sisin içinde, ama dev gibi bir gölge, bir kayadan başka bir kayaya atladı. Siste, bunun ne olduğunu anlamam olanaksızdı. Bir an için dehşete kapılarak dönüp patikaya girdim, var gücümle koşmaya başladım.

Alçak dallar yüzümü yırtıyor, dikenli çalılar ayaklarımı dağlıyordu. Parsın –bunun bir pars olduğunu düşünüyordum– peşimden geldiğini hissediyordum. Hemen hiçbir şeye takılmıyordu. Dalların, çalıların içinden bir gölge gibi sessiz, kıpırtısız geçiyor, korkunç homurtusuyla onları adeta eritiyordu. Bir ara dönüp ona bakmak istedim. Ama yapamadım. Pars, o koca diliyle ensemi yalı-

yor, boynumu yemeye hazırlanıyordu.

Tam o sırada derenin sesini duydum. Köprüye gidecek zaman yoktu. Dereyi geçmekle canımı kurtaracaktım. Olmadı. Tökezleyen bir ceylan gibi, dizlerim kırılarak yuvarlandım, sulara karıştım.

2.

Gözlerimi açtığım zaman, öbür dünyaya gelmiş olduğumu düşündüm. Koyu, burgaçlanan bir sis vardı. Sisin içinde kıpırdayan, açılıp genişleyen biçimsiz gölgeler dolaşıyordu. Tuhaf, mavimsi bir ışık seziyordum. Arada bir kırbaç gibi yüzüme inen bu ışıktı, gözümü alıyordu. Dizlerimin, sırtımın ağrısını hissedince, babamın söylediklerini anımsadım.

Babam, görmüş geçirmiş bir adamdı. Genç öldü. Ama ağarmış saçları vardı. Yüzünde hep korkunç, koyu bir keder bulunurdu. Ben onun, çocukluğunu geride bırakır bırakmaz, bir gece içinde büyüdüğünü, dünyaya artık bambaşka gözlerle baktığını, böylece o geceden sonra artık bambaşka biri olduğunu düşünürdüm. İnsanın saçlarını ağartan, ama onu yaşamın sonsuz bilgisiyle donatan bir gece; daha önce kimsenin erişemediği sırları insanın gözüne nakşeden bir uyku... Böylece hemen hemen hiç konuşmazdı ve kimseyle tartıştığı da görülmemişti. Kimi zaman türlü haksızlıklara uğradığı olur, bunu hep olgunlukla karşılardı. Düşmanını, olgunluğuyla bozardı.

Evet, işte sırtımın ağrısını hissedince ben bu babayı hatırladım; Cennet'te ağrı yoktur, derdi, Cehennem'de de bedenimiz değil, ruhumuz acı çeker. Ancak, elbette

bu Cehennem ağrısı, dünyanın verdiği acıdan daha fazla değildir.

Bir süre sonra, üşümeye başladığımı hissettim. Ama boynumda bir sıcaklık vardı. Bir el, başımı tutuyordu. O sırada, sisin içinden sızarak gözümü alan ışığın bir kızın gözlerinden yayıldığını anladım. Yaşamımızda böylesi anlar ne kadar da azdır. Doğrusu, bir kızın böyle göz alıcı biçimde ışıldayabildiğini ilk kez görüyordum. Fakat siste bu yüzü seçemiyordum. Yine de gülümsediği, beni incelemek üzere üstüme eğilerek yüzümü süzdüğü anlaşılıyordu.

"Abi," dedi neden sonra, "uyanıyor, ölmemiş. Gel bak, vallahi uyanıyor, şaşılacak şey."

Başını çevirip arkasına baktığı zaman, bir gölge-varlık, bir kutsal ışık gibi görünmez oluyordu. Sanırsın sesler usulca çekiliyor, ormanın, ağaçların keskin çizgileri yumuşayarak. Böylece bir renk, başka bir renge dönüşüyordu. Ama kuşkusuz kırmızı, maviye dönüşeceği zaman ilkin beyaz oluyordu. O sırada yalnızca görmüyor, her şeyi sanki dokunarak algılıyordum. Ve kızın hüzünlü sesini de duymuyor, hafif, yumuşak bir nesne olmakla işitiyordum:

"Bir yeri kırılmış mı acaba? Doktoru çağıralım bence."

Yine o uğursuz homurtuyu işitiyordum. İşitince, ensemi yalayan o parsı anımsıyor, irkilerek, sanırsın kızın başımı kavrayan küçük eli imkânsız bir yuva, başımı bu ele bastırıyordum. Kız, kan kaybedeceğimden ya da yeniden bayılacağımdan korkuyor olmalıydı. Beni zapt etmeye çalışır gibi bir hali vardı.

O sırada kızın kara bir gölge tarafından yutulduğunu gördüm. Bu iri gölgenin elinde bir tüfek bulunuyordu.

"Sen kalk! Babaaa!"

Kız, başımı dikkatle bıraktı; ot yığınlarından bir yastık yapmıştı bana. Kendimi biraz rahatlamış hissettim.

Konuşmak istiyor ama sesimin çıkmayacağından korkuyordum. Burada, derenin kıyısında, şırıldayan suyun yanı başında, başım bir ot yığınının üstünde, ansızın tüm yaşamımın peşini bırakabileceğimi anladım. Öyle ki, bu birden gerçekleşti; sanki artık acımaz bir etim vardı. Hafifçe gülümsedim. Gördüğümün bir rüya olduğunu, bundan böyle kendimi parsa teslim edebileceğimi düşündüm.

Kız başımı bıraktıktan sonra kenara çekildi. Bu kez abisi eğildi yüzüme doğru. Onu daha iyi gördüm. Otuzuna yaklaşmış, koyu tenli, sakallı biriydi; gür, dağınık saçları vardı. Gözleri o kadar küçüktü ki, ormanda dolanan gözün bu çocuğa ait olduğunu düşünmekle bir kez daha gülümsedim.

Yine de, o sırada daha çok kızın beni bıraktıktan sonra ayağa kalkışını, bu nedenle yüzünün, saçlarının gittikçe belirsizleşmesini izledim. Hemen alnımda korkunç bir ağrı hissediyordum, bu ağrı nedeniyle doğru dürüst düşünemiyor, gözlerimi de boylu boyunca açamıyordum. Gerçi gözlerimi açtığım sırada nerede olduğumu anlamıştım. Ama başımdaki ağrı, öyleydi ki, nesneleri açıkça bir tayfa, bir gölgeye çeviriyordu.

Çok geçmedi, iriyarı bir adam daha geldi, gelir gelmez eğilip yüzüme dikkatle baktı, beni süzerken tüfeğini oğluna uzattı; bir komutan gibi görünüyordu. Kararlı, güçlü bu komutan, sanki eşkıyanın değil, avının peşindeydi. İz sürüyor, çalıların arasında sinerek dolaşıyor, elbette, ormanı avucunun içi gibi bildiğinden, en küçük bir izi, sözgelimi bir kan damlasını, titreyen bir maymunun iç çekişini, hırlayan bir köpeği. Ve ne kadar uzakta olursa olsun, yakalıyordu.

"Karşıdaki kadının oğlu bu," dedi, "dün gelmişti hani, Allah Allah, ne işi var ki buralarda?" Dönüp kıza baktı, "Sen git," diye terslendi, "biz onu bırakıp geleceğiz, hadi sen git."

Kız bir süre yere baktı, sonra dönüp yerden bir şey –bir torba– aldı, böylece sisin içinde kaybolup gitti. Bu benim için bir uyarı oldu sanki; birden gevşediğimi, ama gerçekten ölümü hiç umursamadığımı hissettim. İçime tatlı bir serinlik yayıldı. Dereye yuvarlandığımı da biliyordum, feci şekilde yaralandığımı da anlamıştım. Üstelik, baba, oğluna dönüp dönüp uğursuz şeyler söylüyordu; örneğin, "Sabaha çıkmaz bu adam," diyordu, "beyin kanaması falan olabilir. Tut şöyle de kaldıralım, fazla sarsma ama, at nerede?"

Bunları söylüyordu, ben de elbette duyuyordum ama kaygılanmıyordum hiç, umurumda bile değildi. Hemen derin bir uykuya dalmak istiyordum. Bir ara, bırakın, burada sessizce uyuyayım, diye bağırdım. Duymadılar. Kıpırdayamadığımı biliyordum ama sesimin çıkmadığını neden sonra anladım. Baba beni koltuk altlarımdan kavradı, oğlan da ayaklarımdan tuttu. Yoğun, çok yoğun, yazarların "kesif" dedikleri türden bir sarmısak kokusu aldım. Siste tek başıma havalanıyordum sanki. Bir toz bulutu gibi yükseliyor ve yavaş yavaş belirginleşmeye başlayan atın sırtına doğru yol alıyordum.

İyice belirginleşene dek, atın neden hiç kişnemediğini bile sormadım kendime. Derken hayvanın titrek sırtına sarılıp tam da istediğim gibi, derin bir uykuya daldım.

3.

Uyandım; evdeki yatağımda uzanmış yatıyordum. Her yanım ağrı içindeydi, neredeyse taş kesilmiştim; kıpırdayamıyor, kendimi güçsüz, aç, perişan hissediyordum. Annem başımda duruyordu. Ağzım kurumuş, dudaklarım, dilim birbirine yapışmıştı. Uzakta öten tarlakuşlarının sesini duyuyordum. Bunlar uykunun bir yanını temsil ediyordu sanki. Evin içinde bir toz bulutu gibi dolaşıyor, eşyanın üzerine konuyorlardı. Eski radyonun (bunu babamın Ankara'dan getirdiği söylenirdi; o zamanlar için büyük bir olay olduğunu, yaşlıların telaşlanmasına –zira onu canlı bir kişi zannediyorlardı, tahmin edebileceğiniz gibi– gençlerin ferahlamasına –çünkü radyonun değil de, Ankara'nın ayaklarına geldiğini zannediyorlardı, tahmin edebileceğiniz gibi– yaradığını anlatırlardı. Babam, radyonun bozulmasından korkardı. Bu nedenle cebinde taşıdığı bir toz beziyle silerdi onu her gün. Sanırsın başka hiçbir şey değil, toz bozacaktı onu), balıklı bibloların, ceviz sandığın, dev cam sürahinin üstüne konup kalkıyor, ne ki cıvıldaşmaları dışarıdan geliyordu.

Ben gözlerimi açınca annem gülümsedi. Başımı çevirip pencereden dışarıya baktım; sis dağılmıştı. Dut ağacının iri yeşil yaprakları usul usul eğilip kalkıyordu. Tatlı bir ışık doluyordu içeriye. Kaç zamandan beri böyle yattığı-

mı merak ettim, sordum anneme, dudaklarım acıyarak.

"Üç gün oldu, Hasan Efendi bulmuş seni, oğlanla beraber getirdiler," dedi.

"Hangi Hasan Efendi?"

"Hasan Efendi yok mu, Kadirgilin."

"Bir kız vardı," dedim yüzümü çevirerek.

"Kızlarıdır, çok büyüdü, boy attı zavallı... Oğlan da bu sene döndü, amcasının yanına vermişlerdi, durmamış oralarda, bir sürü belaya girmiş çıkmış. Kaç sene oldu, unutmuşsundur sen onu," dedi.

"Kırık falan var mı?"

"Yok Allah'a şükür, doktor getirttim baktı, başın biraz kanamış iyi ki. Kolunda bacağında da bir şey yokmuş; dinlensin, dedi."

Annem bunları anlatınca keyfim yerine geldi, kalkıp elimi yüzümü yıkamak, dışarıya çıkmak istedim. Taze hava doluyordu pencereden; genzimi yakıyordu. Göğsümün bu hava için can attığını hissediyordum. Hayatta her şey ansızın değişebiliyor. Böyle durumlarda insan hemen başka bir yerde olmak isteyebiliyor. Yer değiştirmek. Kalkıp odaya göz gezdirdim. Ocak yanıyordu. Alev yüzümü tarıyordu, yine de çok sıcak değildi.

Zor ısınırdı ev. Ama baca iyi çekerdi, odunlar çabucak alev alır, bu alev evin içindeki kasveti ansızın yutuverirdi. Eski zamanlarda, babamın bir evliya gibi başımızda durup durduğu günlerde, ocakta yanan alevin onun parmaklarından çıkan bir tılsım olduğunu düşünürdüm. Mesela bu tılsım uzaktan da kullanılabilen bir şeydi. Bana öyle gelirdi ki, babam orada, oturduğu yerde –pencerenin kenarındaki sedirde– elini havaya kaldıracak ve ocağa doğru tuttuğu bu ele üfleyerek, henüz görünür olmamış aleve böylece emir vererek. Ey alev! Var, ocağımızı hemen yak! Bunda alev havada salyangoz suretleri çizerek ocağa varacak. Kül ansızın tozarak. Odun

yığını usulca ateşlenerek. Herhalde bir yerlerden yaman bir rüzgâr eserek. İş böylece tamama ermiş olacaktı. Ancak, elbette bu marifet yalnızca babama özgü olup onun ölümüyle birlikte kuru söze dönüşecekti.

Kış aylarını burada, bu tek gözlü evde mahpus geçirdiğimiz vardı. Dışarıda, hemen yanı başımızdaki orman uğuldayıp dururdu. Sanırsın karla, karanlık gökyüzüyle birlikte evimizin üstüne daha başka pek çok şey çökmüş. Sözgelimi, ormanda dolanan gözdü; bu göz iri, kara bir dolunay gibi havada asılı durur, durdukça büyür, büyüdükçe bütün dikkatini bizim o zavallı, titrek penceremize vererek. Böylece korkusuz. Belki dışarıya bir adım olsun atmamızı beklerdi. Fakat bu adımı atmak nasıl mümkün olsun? Kimi zaman ocak yanmaz, hatta durduğu yerde buz tutar, böylece bacadır, bir baykuş gibi homurdanıp dururdu. Biz de elbette bu korkunç sesleri gözün öfkesine vererek. Aman bu göz çatımıza tünemiş olmasın. Aman yastığımızın altına girerek buradan bir yılan olup ağzımıza akmasın. Aman nefes alırsak görünmez olup burnumuza dolmasın, diyerek. Yorganımızın altında titrek. Kış mevsiminin bir an önce gelip geçmesi için dualar ederdik.

Yine de, bu korkmalar elbette uykucu baba için hiçbir şey ifade etmezdi. Uzun, derin uykusundan uyandığı zaman, odunlukta kışlık odunumuzun tükenmiş olmasına kulak asmaz. Kalkıp parkasını sırtına geçirerek. Küçük baltasını sırtına vurarak. Ormanda dolanan göze meydan okuyarak. Çizmelerinin izler bırakan pençeleriyle ağır. Yeni ve belki daha ünlü bir Avcı Kemal olup. Ocağımızı doyurmak için hemen yola çıkardı.

Ormanı nasıl bunca hızlı dolaştığını, sırtında bulunan onca yükün ağırlığı altında nasıl olup da ezilmediğini soracak oldukları zaman. Ben atılırdım hemen. Babamın, evden çıkar çıkmaz havalandığını, böylece ormanın

üstünde bir kartal gibi uçarak zaman kazandığını, avını yükseklerde, gökyüzünde uçtuğu sırada gördüğünü anlatırdım. Kuru dal, bir avdır. Kar altında kalmış bir ormanın içinde babam bunu çabucak bulur. Sonra iri kanatlarıyla aşağı süzülür. Eşiğe iner. Sonra girip ocağı işte böylece, sedirde oturup durdukta eline üfleyerek. Alev, havada burgaçlanarak yakardı.

Ben doğrulup kalkmaya çalışınca annem telaşlandı,

"Kalkma, dinlen daha," diyecek oldu.

"Sırtım ağrımış yatmaktan anne," dedim, "kalkayım, bir şey olmaz, hava almam lazım biraz."

Güçlükle ayağa kalktım.

"Nasıl düştün ki?" diye sordu.

"Ormanda bir şey gördüm," dedim.

Korkuyla baktı bana.

"Orman uğursuz, sanki bilmiyorsun."

"Uğursuz falan değil, bir kaplan var ya da bir pars. Çok sis vardı, iyice göremedim, ama..."

İnanmadı.

"Kaplan falan olmaz buralarda," dedi.

"Kovaladı beni," dedim, "basbayağı peşime düştü, ensemde soluyordu. Ama dereye düşünce bıraktı peşimi."

Şaşırdı.

"Niye bıraksın ki?"

"Bilmem, besbelli dereyi sınır sayıyor. Hatırlar mısın, Resim de böyle anlatırdı."

Hatırlayamadı.

"Ne anlatırdı Resim?" diye gözlerini belerterek sordu. Anlattım. Hatırlamadı. Besbelli tüm bunları benim uydurduğumu düşünüyordu. Yine de, derenin sınır sayılması fikri hoşuna gitmiş olacak,

"Suyu geçme bir daha, olur mu?" dedi.

"Olur, geçmem," dedim.

Bunları konuşunca gücümün biraz olsun yerine gel-

diğini anladım. Bulgur pilavının kokusunu aldım o zaman. Kokuyu iyice içime çektim. Çekince annem gülümsedi, telaşla yerinden kalktı, ocağa gitti. Pilavı askıdan indirdi, masanın üstüne koydu. Sonra uzanıp tereklen bir tabak aldı, tabağı tepeleme pilavla doldurdu, üstüne daha tam kızarmamış bir domatesi doğradı.

Ben kalkıp bahçeye çıktım, elimi yüzümü yıkadım. Su çok soğuktu, insanı canlandıracak, ona taze hayat verecek kadar soğuk. Bitsin istemedim, suyu yüzüme çarpıp durdum. Eğildikçe başımda hafif bir sancı hissediyordum.

Ev küçük bir tepenin üstünde bulunuyordu. Köye uzak sayılırdı, ben kışlada iken, köyle bizim ev arasında yeni bir ev yapılmıştı. Ağaçların arasından güçlükle de olsa görünen bu ev Hasan Efendilerin yeni eviydi. Anlaşılan oğlan geldikten sonra, oğlanın adını unutmuştum, belki yüzünü bile hatırlamıyordum. O geldikten sonra eski ev onlara yetmemiş olacaktı. Ki belki oğlan evlenmiştir. Bir karısı, bir de oğlu olabilir. Yine de tuhaf, ürkütücü bir evdi bu. Sıvanmamıştı. Kırmızı kiremitler görünüyordu. Çimento topakları bir de.

Geçip içeride pilavımı yedikten sonra yeniden dışarı çıktım.

"Gidip teşekkür edeyim," dedim.

"Boş ver," dedi annem.

"Neden ki?"

"Karısı geçen kış öldü, evde pek durmuyorlar zaten."

Neden bilmem, dönüp anneme uzun uzun baktım. Saçları çoktan ağarmıştı. Tuhaf bir biçimde, yıllardan sonra onu ilk kez görüyormuş gibiydim. Yüzüne sanki hiç bu kadar dikkatle bakmamıştım. İnsan annesine neden hiç bakmaz? Oysa insan annesine uzun uzun bakmalıdır. Sonra, aradan bunca yıl geçtikten sonra bunca şeyin nasıl olup da değiştiğine. Yüzündeki çizgilerin ne

vakit bunca çoğaldığına şaşırdım. Ansızın boğazımda bir tıkanma hissettim. Gözlerim seğirmeye, yüreğim burkulmaya başladı. Bu, ne kadar da zor bir şey.

Başörtüsünün altından alnına bir tutam ak saç dökülmüştü. Yüzünde ağır bir kaygı vardı. Söyleyecek çok şeyi olduğunu sezen, ancak bunları zihninde asla bulamayan insanlara özgü o kaygı. Yalnızlıktan. Yalnızlığın harika dehşetinden. İyice zayıflamıştı. Evde, bahçede durmak bilmiyordu. Ocağı yakıyor, bulaşıkları yıkıyor, evi süpürüyor, bahçeye çıkıp tavukların yemini veriyor, sonra kümesi, kapının önünü, çeşmenin önündeki su birikintisini süpürüyor, sonra içeri geçip ocağı besliyordu. Öyle ki, durunca, azıcık iş görmeyince, bir şey, sözgelimi bir hayalet, eğilip kulağına fısıldayacaktı sanki. Korkunç, tehdit edici bir sesle fısıldayacak. Ona, anneme hazırladığı feci sonu ballandıra ballandıra anlatacaktı.

"Olur," dedikten sonra gidip odunluktan içeri girdim. Bir şey, beni sağlama alacak, canımı koruyacak bir silah, belki bir zırh arıyordum. Baltayı indirdim, tırpanı kenara dikkatle yerleştirdim. Derken, bir köşede babamın eski çizmelerini gördüm. Kara bu çizmelerle babam ormanı azametle dolanır, durup dinlenmeden yol teper, bana mısın, demezdi. Çizmeleri çıkarıp ayağıma geçirdim. Bir de bahçıvan çakısı buldum; bu çakıyla elime bir parça dal aldım, dalı yonttum. Körelmemişti. Onu arka cebime soktum, odunluktan çıktım.

Annem içeri geçmişti. Önce çizmelere baktım; benimkilerden kuşkusuz daha görkemli görünüyorlardı. Sonra usulca gidip pencereden içeriye göz attım, sedirde uzanıp uyuyakalmıştı. Yüzümü cama yasladım, elimle ışığı kestim ve uyuyan annemi izledim bir süre. Hafifçe gülümsüyordu; uyudukta sanki yüzü iyice aklaşmıştı. Ne yazık, varsa, horultusunu işitemiyordum. Yine, geldiğim gibi usulca çekildim pencerenin önünden.

Dönüp aşağıya, yeni yapılan eve doğru yürüdüm. Hafif bir eğim vardı. Sık meyve ağaçları, boy atmış otlar, bodur çalılar arasından iniliyordu. Şeftali kokusu aldım; ağacın, şeftalinin ışıltılı yaprakları alnıma değiyor, beni adeta Cennet'e buyur ediyordu. Orada bunu açıkça görüyordum; ağaçların arkasında sanırsın ev değil, bir ışık topu duruyordu. Beni kendine çeken, bana olağanüstü hikâyeler fısıldayan bir ışık. Böylece kendimi her adımda daha mutlu hissetmiyor muydum? Bahçede, bambaşka bir dünyaya açılan bir kapının önünde... Daha ne olsundu?

Derken eve vardım. Bahçede, evin önünde, arkasında kimse yoktu. Kırılacak odunların içinde, bir kütüğe saplı bir balta duruyordu. Yerde büyükçe bir testere vardı. Az ötede kırmızı bir ışıltı gördüm, yanına varınca bu ışıltının bir küçük kan birikintisinden geldiğini anladım. Eğilip işaretparmağımla bu kana dokununca anladım; katılaşmıştı. Çevrede ak tüyler bulunuyordu.

Çok geçmedi, uzakta bir atın kişnediğini duydum. Kişneyince, bir kapı açıldı, kız içerinin karanlığından –bu sırada onu hiç görmemiştim,

"Ne işin var burada?" diye seslendi.

"Teşekkür etmeye geldim," dedim. Kız başını dışarı çıkararak –gerçekten çok genç ve çok güzel bir kızdı bu; sürekli gülümsüyordu ve bu kurnaz gülümseme insanı baştan çıkaracak kadar çekiciydi,

"Gelme," dedi, "babamla abim seni benim yanımda görürlerse öldürürler, ona göre. Herhalde atın sesini duymuşsundur."

Gerçekten, orman tarafından sesler geliyordu. Korkmaya başlamıştım.

"Ormana gelsene," dedim, "ben gidiyorum hep, korkacak bir şey yok orada."

Kız karanlığın içinde kıkırdadı,

"O yüzden mi..." diye kekeledi, "az kalsın ölüyordun."

Zamanım kalmamıştı.

"Öyle değil," diye bağırdım gitmeden önce, "ormana gel, çok acayip bir şey buldum, harika bir şey, anlaştık mı?"

4.

Sabah saatleriydi. Çizmelerimle yeri döverek yürüyordum. Sanırsın bu çizmeler artık bende değil, unutulmaz bir komutanın ayağındadır. İşte, bu komutan şimdi karargâhına girerek. Topuklarının demir pençeleriyle ceviz döşemede izler bırakır. Yine de, kederli bir komutandır bu. Geceyi, korkunç bir çarpışmanın ortasında geçirmiştir. Yorucu, sinir bozucu bir çarpışma. Şu var ki, ormanda dolanan göz, bir baş belası avcıya aittir. Köylülerin Avcı Kemal adını verdikleri bu eşkıya. Gerçi yine de iyi kalpli biridir. Ama kader onu ormana sürüklemiştir. Bu ne zaman olmuştur? Avcı Kemal, Avcı Kemal olmazdan önce.

Bu eski, çok eski zamanları Kara Halil anlatırdı bize. Kar yolları kapadığı zaman onun o küçük, toprak damlı dükkânına toplanırdık. Kara Halil, Resim'in anlattığı, ikide bir değişen, arada bir yaprağa dönüşen o gözü asla ciddiye almazdı. Ormanın gözüyle ilgili en gerçek ve esaslı hikâyeyi kendisinin bildiğini omuzlarını kabartarak söylerdi. Bu, ruhlarla, cinlerle ilgisi olmayan, ayakları yere sağlam basan bir hikâyeydi. Her şeyden önce, aramızdan birine aitti. Öyle; çoğumuz onu artık tanımıyor olsak da –nesil değişiyooor; böyle uzatarak dertlenirdi Kara Halil– o gerçekti, burada, bu köyde yaşamıştı.

Zamanında, büyük zulme uğramış biriydi. Annesiyle babasının öldürülmesinden sonra düşmanlarının elinden güçlükle kurtulmuş, elinde tüfeğiyle ormana saklanmıştı. Ki zaten bu ormanları hep avucunun içi gibi bilirdi. Bir yerde bir yaprak düşecek olsa, Avcı Kemal durup yaprağını yitiren o ağaç için yazıklanırdı. Ah güzel yaprağım, diye dizlerini dövmediği mi kalırdı, gidip bir teselli gibi ağacın gövdesine sarılmadığı mı.

Gelgelelim, ormanda düşmeye yaprak mı ararsın? Biri bir yerde sararsa, başka biri başka bir ağacın üzerinde kızarır, dalından usulca koparak ağır ağır, dallara, başka yapraklara tutuna tutuna düşerdi. Sonra, bu düşmeye yazgılı yapraklardı ki, çoğunlukla taşıdığı özü kuşlara, böceklere armağan ederek vaktinden önce çürür, gücünü yitirir, deliklenerek. Kurşun deliklerini sırtlanarak. Savaş meydanlarında vurulan atlar gibi bir bir yine düşerlerdi.

Böylece Avcı Kemal'in ruhu bölünmeye başladı. Zaten olduğu yerde olmak, öyle ki, yalnızca bir yerde bulunmak yetmedi ona. Parçalanma. İnsan bazen parçalanmak istiyor. Ama elbette bu söylediğim ölümle de ilgili değildir. Orman nasıl parçalanma sayesinde çoğalmışsa, avcı da, yine bu sayede birden çok olmak istedi. Sanırsın ormandı, haksızlığa uğramış bu avcı için dile gelmiş, yardıma koşmuştu.

Yardıma koşmuştu. Zira avcının peşinde her zaman jandarmalar bulunurdu. Orman, jandarmaları yanıltmak için durmadan yeni Avcı Kemal'ler yaratırdı. Gölgeler ve onların içinden de durmaksızın başka gölgeler çıkardı. Ağaç gövdeleri onu andırırdı böylece; geyikler gitgide ona benzemeye başlar, kartallar onun gibi sesler çıkarır, maymunlar da birer Avcı Kemal gibi kokmaya başlardı.

Evet, çizmelerimle yeri döverek, yalınkılıç, ormana dalmak istiyordum. Avcı Kemal, nice askerim varsa elim-

den almıştı. Kala kala bir ben kalmıştım. Geride kalmıştım; içimde korkunç bir keder vardı. Yalnızca sakallarım değil, yüz çizgilerim de ağarmıştı. Ormanda uğuldayan tüm gölgelerle tek başıma, yalnkılıç savaşmak istiyordum. Öyle ki, ne olacaksa olsun, diye düşünüyordum. Gerçekten, korkuyu tamamen unutmuştum. Dallardan sarkan yılanları tutup yere indiriyor, zehirli böcekleri birer ceviz gibi birbirine vurarak kırıyordum. Bir yandan da, düşmanımı, Avcı Kemal'i kolluyordum tabii. Dört gözle bekliyordum onu. Karşıma çıksın, tüfeğini bana doğrultsun, işte komutan, nihayet karşılaştık, de bakalım diyeceğini, diye tıslasın. Ben de alnımda o tüfeğin izi varmış, avcı karşımda kanlı gözleriyle sırıtıyormuş, umurumda olmayarak. Bak bakalım avcı efendi, diye başlayayım:

Bak bakalım avcı efendi, bildiğin gibi ne kadar askerim varsa komayıp hepsinin başını yedin. Zavallı kuzuları birer keklik gibi avladın. Yetmiyormuş gibi ormana büyü yapmakla kendi suretlerini de birer tehdit gibi ağaçların arasına saldın. Bize çok ama çok zulüm ettin. Öyleyse şimdi adam gibi dövüşeceğiz. Ne sen arkana kimseyi alacaksın ne ben. Benim senden korkum yok. Benim senden hem de hiç korkum yok. Olsaydı, Allah belasını versin, diyerek gider, hem de yere şöyle okkalı tükürerek gider kurtulurdum. Benden sonra da kimse buralara gelmeyeceği için sen de burada, bu ormanın içinde kalır. Nemle gün geçtikçe çürür. Yalnızlıktan başın uğuldayarak ilenir. Kocayıp kurda kuşa yem olurdun.

Hem ben sana bir şey söyleyeyim mi, avcı efendi! İnsanın şu dünyada bir düşmanı olmalıdır. Düşmanı olmayanın vay haline! Mademki bir düşmanın olmayacak. O zaman ne elindeki tüfeğin bir söyleyeceği kalır. Hem böyle düşmansız bir tüfeğin mermisi bile çıkmaz. Bilir misin? Düşmansız bir tüfek olmayagör avcı. O mermi var ya. Orada, o namlunun içinden çıkmasa olmaz. O

zaman o mermi o tüfeğin belası kesilir. Şiştikçe şişer, büyüdükçe büyür.

Söyle bakalım avcı, bir mermi ne diye vardır? Niçin vardır? Patlamak için, değil mi? Patlamadı mı, senin aklından o zaman delice ne işler geçer. Tüfeği kaldırıp havaya, gökyüzüne ateş edersin mesela. Önce şöyle uzanır, gökyüzüne uzun uzun bakar. Vay anasını, diye hayranlıkla böğürürsün. Baktıkça hayranlığın artar. Bulutların, o ak pak bulutların gelip geçişini izlersin. Allah bu işi nasıl olmuş da yaratmış? Ne diye yaratmış? Aklından acayip acayip şeyler geçer. Gökyüzüne baktıkça böyle olur avcı. Gökyüzü insanı, inan bana, günaha sürükler. Sonra tüfeğini kaldırırsın. Hani zaten mermi de patlayacağım, diye kıvranıp duruyordu ya. Öfkesinden şişip duruyordu ya. Kaldırırsın. Yukarıya, Allah'a ateş edersin. Bu gökyüzü buysa Allah da oradadır, diye düşünürsün. Orada, bulutların arkasında o da durmuş, uzanmış mutlaka bizi izliyordur. Böyle geçirirsin içinden. Sonra tutup o mendebur mermiyi Allah'a sıkarsın. Anladın mı avcı.

O yüzden, kadrimi bil. Bu komutan iyi ki çekip gitmedi. Gitmeyip de iyi ki dört başı mamur bir düşman olarak çıkıp yanıma geldi. Buna şükretmen gerekir. Yoksa işte tüm bunlar böylece anlattığım gibi olur, vesselam.

Bunları düşünüyordum. Bir yandan da, elbette, eski bir çakı benim nasıl olup da canımı kurtaracak, diye düşünmüyor değildim. Babamın çizmeleri bana güç veriyordu vermesine ama bunlarla nasıl olup da bir parsla baş edeceğimi daha yeni soruyordum kendime. Yine de, o kazadan sonra, belki uykuda bile, tuhaf bir şey hissediyordum. Orman, bu parslı orman beni kendine çekiyordu. Onunla yeniden karşılaşmak istiyordum. Belki uzaktan görmeye bile razıydım. Belki, yalnızca uzaktan görsem daha iyi olurdu.

Böylece köprüyü geçtim. Yüzümde gölgeler gezini-

yordu. Soluğumun tazelendiğini hissediyordum. Ormanın içinde gezinen hava, usulca, yaprakları hışırdatarak esen hafif yel, yalnızca yüzüme çarpmıyor, burnumdan değil, gözlerimden girerek içimi de serinletiyordu. Bir orman, diye düşünüyordum, yalnızca yaprak değildir kuşkusuz, yalnızca ağaç, çalı, börtü böcek de değildir. Burada bu ağaçlar kendilerine özgü havayı, gökyüzünü yaratmış, neden olmasın? Bu sessizlik, bu uğultu ormanın sessizliğidir. Yalnızca burada duyulabilecek bir sessizlik. Burada, yaprakların arasında.

Arada bir yerlerde bir şeyler oluyordu. Bir hayvanın, sözgelimi bir sincabın canı yanıyordu. Bir bağırtı kopuyordu. Sincapla birlikte sanırsın onların da canı yanmış; kaplumbağalar da bağırıyordu, kertenkeleler, ayılar, balıklar da bağırıyordu. Bütün bunlar, bu seslerle birlikte ormanın biraz daha var olduğunu, bir yerlerde ormanın bir yara aldığını, bu can yanmasına karşı böylece birlikte acıyla bağırdıklarını gösteriyordu. Ansızın yükselen, sonra usulca yavaşlayan, etkisini yitiren bir ses. Bu, belki başta yarattığı şiddetle kimi güçsüz yaprakların düşmesine de neden oluyordu.

Arada başımı kaldırıp yukarıya bakıyordum. Koyu, yeşil bir gökyüzü görüyordum. Damarlı, suyun kendine incecik yollar açarak yürüdüğü bir gökyüzü. Durup durup esneyen, gerinen, soluk alıp veren. Ardında binbir gürültü saklayan bir gökyüzüydü bu. Ormanın iyice koyulaştığı, karardığı, ağaçların sıklaşarak odalar oluşturdukları bir yerdeydim.

Arada hafifçe esneyen yaprakların arasından ışık çavlanları dökülüyordu. O zaman yer aydınlanıyor, bu oyunbaz ışık birden aşağıyı türlü, neşeli küçük hayvanlarla dolduruyordu. İnsanın durup bu tuhaf, ele geçmez ışıktan hayvanlarla oynayası geliyordu. Sözgelimi elimi uzatmak, bunlardan birini kıskıvrak yakalamak istiyor-

dum. Hem bunun asla olmayacağını bilerek. Bir ara bunu gerçekten de yapmayı denedim. Hafif bir esintiden sonra bana doğru süzülen bir ışık demetine elimi uzattım. Parmaklarım aydınlandı. Bir zaman, esinti gücünü yitirinceye kadar öylece elimi ışığa tuttum. Ama bu çok sürmedi. Gökyüzüne dağılmış iri yapraklar yumuşayıp kapandı, ışık demetini başka bir yere taşıdı.

Böyle, köprünün ötesinde, göze ve parsa ait ormanda kaç zaman dolaştığımı bilmiyordum. Arada bir ağacın altına oturup dinlenmiş, sonra bir ara yerde bulduğum bir dalı çakımla yontmuş, böylece kendime güçlü bir silah edinmiştim. Bu silahla –bir ucu çatallı ve sivriydi, böylece bunu, zorda kalırsam, parsın boğazına sokacaktım– biraz daha söz sahibi hissediyordum kendimi.

Ancak, orman bugün daha sakindi. Uğultu öyle yoğun, öyle tehdit edici değildi. Hışırtı daha azdı, bugün bir şey olmayacaktı sanki; yırtıcılar ava çıkmayacak, örneğin kurtlar kimsenin canını yakmayacaktı; pars bütün gün uyuklayacak, yılanlar yuvalarında dinlenmeye çekileceklerdi.

Hava serinlemeye başladı. Güzel bir serinleme; sırtımdaki hafif teri kurutacak, bacaklarımı dinlendirecek bir uyku serinliği. Elbette, asla uyumak istemiyordum. Yine de, açık, gökyüzünü izleyebileceğim genişlikte bir çayıra gittim. Burada sözünü ettiğim o serinlik güneşle taçlanmıştı. İnsan böyle bir güneşe tüm bağrını açarak yanıt vermek istiyordu. Uzandım. Çizmelerimi çıkararak kısa yeşil otların üstünde boylu boyunca yattım. Kollarımı iki yana açtım, gözlerimi kapatarak. Gözkapaklarımın kırmızı gölgesini izledim bir süre. Güneş sanki bu kızıl gölgeyi şenlendiriyordu. Gülümsedim. Arada tümüyle çayıra teslim olmuş ellerimde karıncaların yürüdüğünü hissediyordum. Böyle ne kadar gözlerim kapalı huzurla uzandığımı hatırlamıyorum.

Gözlerimi açtığım zaman, havanın iyice serinlediğini, ormana sis çöktüğünü anladım. Korkuyla doğruldum. Sis çok yoğun değildi ama yine de ormanı görmemi engelliyordu. Bulunduğum çayırlık, sanırsın bana ait bir alan; çevreyi saran orman iyice bulanıklaşmıştı. Bir kıtırtı duyuyordum. Bir hayvan belli ki bir şey yiyordu.

İşte o zaman, sesin geldiği tarafa bakınca, parsın gölgesini gördüm. Ben o tarafa bakınca başını kaldırdı; uysal bir ev kedisi gibi oturmuştu. Bana bakıyor, arada duruşunu değiştirmeden etrafı gözden geçiriyor, sonra yine başını bana çeviriyordu. Siste tüm ayrıntılarını görmüyordum ama yine de, bu kadarıyla bile olağanüstüydü. Hayatımda hiç böyle görkemli bir şey görmemiştim.

Çizmelerimi giymek istiyordum. Böyle bir tedbirsizliği nasıl yapabildiğimi, onları ayaklarımdan neden çıkardığımı bilmiyor, ama kıpırdayamıyordum. Aklımdan böyle burada saatlerce oturacağım –ki bu doğruydu; pars izin vermedikçe asla kıpırdayamazdım– geçiyordu. Hava kararana kadar burada kıpırtısız oturacak, sonra kendimi onun insafına bırakacaktım. Bu arada ne de olsa acıkacaktı.

Bu sırada, aklımdan geçenleri okuyormuş gibi –kuşkusuz havanın kararmasına daha çok vardı– pars bana birkaç adım yaklaştı. Herhalde siste o da beni iyi görmüyordu. Yaklaşınca onu daha açık gördüm; gerçekten, bir parstı bu. Açık kahverengi bir kürkü vardı, arada beyaz çizgiler bulunuyordu, sırtında, boğazının altında, gözlerinin çevresinde bulunan bu beyaz çizgiler tertemizdi, ona asil bir hava veriyordu. Bir ara hayvan yerinden kalktı, bakışlarıyla çevreyi süzdü, sonra omuzları inip kalkarak bana iyice yaklaştı. Neredeyse ayak ucuma kadar geldi, ben heyecandan, korkudan ölmek üzereydim. Nefes bile alamıyordum. İnsan böyle bir durumda nefesi ne yapacak? Ne hissettiğimi bile bilmiyordum. Öyle ki ça-

kımı bir çırpıda onun boğazına geçirmek istiyordum. Ama bir yandan da uzanıp onun o tatlı, temiz, beyaz boynuna sarılmak geçiyordu içimden. Öyleyse, tüm kasabada yıllardır konuşulan göze bakıyordum şimdi.

Böyle uzun bir süre karşı karşıya oturduk. Pars sakin, huzurlu görünüyordu. Bir ara, sanki uzun uzun konuşup yorulmuşuz gibi, başını öne eğip gevşeyerek, "ehh" diye bir ses çıkardı. Sonra usul usul doğruldu, çizmelerim az ötede bağcıkları çözülmüş halde duruyordu. Gidip bunları tek tek alıp önüme bıraktı. Büyülenmiş gibiydim. Ne yapacağımı bilmiyordum. Çizmelerimi yavaş yavaş giydim. Pars, o hep hüzünlü ifadesiyle yavaş yavaş geri çekildi. Ve siste kaybolup gitti.

5.

Hava kararmaya başlamıştı. Dereyi geçmek için köprüye kadar yürüdüm. Görkemli pars, beni öylesine büyülemişti ki, yalnızca ormanı değil, çevremde kaynayıp duran sisi de o yaratmıştı sanki. Dallardan sarkan yılanları, bu yılanların gülümseyen, alınan, hüzünlenen, öfkelenen gözlerini, çıtırdayan yaprakları, püsküren buharı, yüzeye patır patır dökülen olgun dutları da bu pars yaratmıştı. Öyle ki, yalnızca o görmüş geçirmiş bakışıyla bile, bunca nesnenin ustası sayılırdı. Eserinin içinde yürüyen biriydi o. Sanırsın önce oturup tüm bu ağaçları, kayalıkları, ırmağı, ırmağın içinde kıvrımlanan balığı, suyun altında parıldayan cevheri, sonra elbette o kokuşlu toprağı, bunun üstünde filizlenen, filizlendikçe türlü otlara dönüşen, türlü türlü kokan yemişi bir bir boyamıştı. Sonunda, bunca renk cümbüşünün, bunca yeterli sesin, kokunun karşısında kendi eseriyle büyülenmiş, büyülenince, yok ben artık bunsuz yapamam. Hem de hiç yapamam, diyerek kalkıp işte o boyadığı su yolundan geçerek. Bu nesnenin içine girmişti. Girdikten sonra da, tabii, bunca güzellikten kurtulmak nasıl mümkün olsun.

Bana göre, güzellik, elinden asla kurtulamayacağımız bir şeydir. Dahası, güzellik kapısından girer, ölüm kapısından çıkarız. Bu nedenle, her şeyden önce, insan

bu kapının önünde sessizce durabilmeyi öğrenmelidir. Sonunda, işte böyle olur: Güzel, boyanır. Bir eşsiz kapıya dönüşür. Ve siste hüzünlü bir pars, ansızın kaybolur.

Yolda bir tilkiye rastladım; bunların derenin karşı yakasına geçip kümeslere saldırdıklarını biliyordum. Fakat güzel hayvanlardı. Bitimsiz bir kuyrukları, pırıl pırıl kürkleri vardı. Tilki, uzaktan uzağa, köprüyü geçinceye kadar takip etti beni sinsice; bunu, siste parıldayan gözlerinden anlıyordum. Sonra uzaklaşıp kararan ormanda kayboldu. Ben de ormanda yonttuğum çatallı dal parçasıyla çalıları döve döve yola koyuldum. Ama, eve varmadan önce bir ses duydum. Ses, kızın evinden geliyordu. Yaklaştım.

Kız bağırmıyor, ağlamıyor, sanki kapatılmış ağzıyla konuşuyordu. Öyle zannediyordum. Bir oflayış, bir inilti yükseliyordu. Elbette cılız, belli belirsiz bir sesti bu.

Eve usulca yaklaştım, hava artık iyiden iyiye kararmıştı. Kızın iniltisinden başka ses de duyulmuyordu. Acaba yanılıyor muyum, diye geçirdim içimden. Pekâlâ bir kedi olabilirdi bu. Yaralı bir köpek, hatta bir kaplumbağadan bile çıkabilirdi bu ses. Hatta uzaklardan, kasabanın bir ucundan bile geliyor olabilirdi. Yine de eve yaklaştım; ışıksız, hareketsiz, koyu. Usulca, bir pencereye sinerek içeriye baktım. Karanlıktı. Bir yanda akşamüzeri söndürülmüş ocağın közü görünüyordu. Kasvetli, durgun, uğursuz bir ev içiydi. İnsan burada nasıl yaşar, ne düşünür, diye geçirdim aklımdan. Öyle ya, bir ev, çoğunlukla, düşünmek içindir. Karanlık bastığında, kar yolları kapadığında oturup ne düşünür insan? Belki birbirinden koygun odaları, dışarıyı daha bir allayıp pullayarak gösteren pencereleri, duvarları, duvarlara asılmış kil çerçeveleri, gaz lambasını, tüfeği, tüfekleri. Fakat yine de, bunlar aslında kendilerinden başka daha pek çok şey değil midir?

İçeride, arka tarafta bulunan bir odada cılız bir ışık fark ettim. Tam o sırada, durup içeriyi izlediğim pencerenin önünden bir karaltı geçti. İrkilip geri çekildim. Karaltı, ocağın önünden geçerek arka taraftaki odaya girdi. O girince iniltinin kesildiğini fark ettim. Çok geçmeden ışık canlandı. Hafif aralanmış kapıdan ancak kızın bacaklarını gördüm. Çekildim. Ayaklarımın ucunda yürüyerek evin arkasına dolandım, kızın odasının penceresini buldum. Perde kapalıydı. İki kanadın arasında incecik bir aralık bulunuyordu. Bu aralığa gözümü yaklaştırdım, burnum camda bükülerek içeriyi gözetlemeye başladım.

İçeriyi zorlukla da olsa görebiliyordum. Oğlan önce eğildi, ellerini beline koyarak kıza bir şeyler söyledi. Onun söylediklerinden, o sırada bağırdığı için, "Allah belanı versin!"i duyabildim yalnız. Çocuğun elinde bir halat vardı. Halatı iki ucunda iki ayrı düğüm meydana getirecek biçimde bağladı, sonra bu düğümleri kızın ellerinden bileklerine geçirdi. İyice sıktı, derken ipin orta kısmını kızın karyolasının başlığına bağladı. Kız kıpırdayamaz oldu. Orada öylece, yine de dehşet belirtisi göstermeden yattı.

Bundan sonra, yüzünü çok az görebildiğim çocuk, ansızın değişti. Ellerinin titremesi, omuzlarının dikliği azaldı. Rahatladığı, adeta derin bir nefes aldığı ayak uçlarından bile anlaşılıyordu. Kızın üzerine eğildi. Duvarda bir gaz lambası duruyordu.

Eğilip kızı alnından öptü. Sonra sol yanağına uzandı; kızın ak, dokunsan kanayacak yanağını da uzun uzun öptü.

Olanları ürperti içinde izliyordum. Kalbim hızla çarpmaya başlamıştı. Çocuğun, kızın yanağını öpmeyi asla bırakmayacağını düşünmeye başlamıştım. Ama öyle olmadı. Neden sonra doğruldu. Yorganı kardeşinin üzerine çekti. Sonra, gidip gaz lambasını kısmadan önce, ansızın,

yeniden elleri titredi. Kıza bir kez vurdu. Ama bunu yalnızca bir kez yaptı. Ardından lambaya uzandı, ışığı kıstı ve hızla odadan çıktı.

Korkuya kapılmıştım. Evin duvarına yaslanarak bir süre karanlığı izledim. Burnumdan püsküren buhar güçsüz, kararsız bir sis bulutu gibi dağılıp gidiyordu. Göğsüm arada ferahlıyor, sonra yeniden hızla çarpmaya başlıyordu. Sırtımı yasladığım duvarın ardından kızın sıcaklığını hissediyordum sanki. Duvara değil de, sırtımı onun sırtına yaslamıştım. Böylece arada dönüp dönüp bana bakıyor olmalıydı. Kıpırdamaktan korkuyordum. Oysa oğlan çıkıp kendi yatağına çekildikten sonra ev sessizliğe bürünmüştü. Neden sonra aklımı başıma topladım. Pencereye yaklaşıp kızın kıpırtısız yatağına son bir kez baktıktan sonra oradan sessizce uzaklaştım.

6.

O gece gözüme uyku girmedi. Kopkoyu bir karanlık vardı dışarıda. Gökyüzünde uğursuz, patladı patlayacak bulutlar kümelenmişti. Arada kaynağı belirsiz ışıklar patlıyor, bulutların koyu sarı gövdeleri aydınlanıyordu. Ormanın ayağa kalkıp yürüdüğünü, belki genişlediğini, soluduğunu, soludukça çevremizi saran tüm havayı yok ettiğini düşünüyordum. Gerçi bu havayı içine çektikten sonra yine durmuyor, onu usul usul, kopmasın, kendisinden fazla uzaklaşmasın, diye. Yeniden gökyüzüne bırakıyordu. İşte o zaman sanırsın her şey, herkes onu beklemiş; o zaman uğultu başlıyordu. Artık tilkilere, domuzlara, sansar, tavşan ya da yılanlara ait olmayan, artık o yalnız, yapayalnız parsa da ait olmayan, gökyüzünün kararmasından sonra tüm ormana, tüm kasabaya, kente seslenen, herkesten, bunların hepsinden çıkan o uğultu.

Bu sesler, öyle çok uzaklardan da gelmiyordu. Sanki bir sincap pencere pervazını kemiriyor, bir yılan çatıda sürünüyor, bir baykuş ocağın bacasına tünemiş huzursuzca söyleniyordu. Uzakta, güvercinler kuğurdamaktaydı.

Annem evin küçük odasında yıllardır bir başına, öyle babamsız uyurdu. Kapıyı kapatıp da o karanlığa çekildiği zaman. Dışarıda ay ışığı da yoksa hele. Sanırsın bir odaya değil de. Doğaüstü varlıkların bulunduğu bambaş-

ka bir dünyaya girerdi. Kapı kapanır, bu sessizlik kapısı bir zaman sonra usul usul genleşir, sonunda açıkça, bir kalp gibi atmaya başlardı. Böylece burası evimizin kalbi idi. Sabah soğuklarında yakılacak kömürün, ocakta ısınacak çorbanın, birer uzuv gibi zonklayıp duran odaların kalbi. Kapı karanlıkta esneyip şişer, sonra usul usul eski haline döner, sonra yine esneyerek. Böylece birbirinden tuhaf yaratıklar orada, annemin uzanıp derin bir su gibi uyuduğu odada huzursuzca uyanmaya başlardı. Böyle bir zamanda ormanın, ormanda yaşayan gözün yalnızca ağaçları, ırmakları, kayalıklarla derin mi derin çukurları değil, yalnızca gökyüzüyle bu karanlık gökyüzüne sığınmış koyu sarı bulutları da değil, tutup bizim zavallı evimizi de ele geçirdiğini düşünürdüm.

Herhalde, böyle gecelerde, iri, kopkoyu bir kargadır; bunun gelip bacamıza tünediği, böylece, işte bu uğursuz karganın tünemesinden sonra, ocakta yanan ateşin ansızın sönüverdiği de olurdu.

Sabaha karşı, titreyerek uyandım. Gece yarısı hava ansızın soğumuştu; uyandığımda yağmur yağıyordu. Kalkıp dışarıya çıkınca soğuk, taze hava yüzüme çarptı; rahat, sessiz, içime mutluluk veren alacakaranlık bir havaydı bu. Yağmur çatıyı dövüyor, orman hışırdıyordu. Su yolları ince ince akıyordu aşağıya doğru.

Bir ara tepenin altındaki evden bir ses duyar gibi oldum. Hiç ışık yoktu. Sigara içmek istedim, içeri girip pantolonumu, ceketimi giydim, çizmelerimi ayağıma geçirerek şemsiyemi alıp çıktım. Yanımda cılız fenerim de vardı. İçimde bir yerlere gitmek, karanlıkta yola çıkmak arzusu uyanmıştı. Sabahın erken saatlerinde uyanmak, herkes uykudayken, elde fener, ormana doğru yol almak... Sonra ne olacaktı? Bunu düşünmemiştim. Belki her yolculuk özlemi böyleydi; yol bu özlemi tüketinceye dek yürümek, sonra, tükendiği yerde tutup geri dönmek. Hepsi buydu.

Köprüye yöneldiğim sırada o sesi bir kez daha duydum. Sanki bir kılıç bir kılıca çarpıyordu. Çınlayan, sonra yağmurun gürültüsüne karışan bir ses. Feneri söndürerek aşağıya doğru yürümeye başladım.

Eve yaklaştığım sırada ayaklarımın ansızın tüy gibi hafiflediğini hissettim; oğlan, elinde bir yağ lambasıyla dışarıya çıktı. Saçağın altında bulunan bir sandalyeye oturarak göğüs cebinden çıkardığı sigarasını yaktı. Tedirgin bir hali vardı. İkide bir dönüp kapıya bakıyor, sonra o korku hali sanırsın ansızın kayıplara karışmış; dönüp sigarasını tüttürmeye devam ediyordu.

Derken, pencerede de bir ışık belirdi. Zayıf, sarı bir ışıktı bu. Çocuk sigarasını aceleyle söndürdü, kalkıp kapının önünde beklemeye başladı, arada amirinin odasına girecek bir yeni memur gibi saçlarını, üstünü başını düzeltti. Sonra kapıya uzandı, açıp babasını karşıladı. Adam kadim, görkemli komutanlar gibiydi. Suratı asıktı, kirli sakalları yüzünde is lekesi gibi duruyordu. Dışarıya adımını atar atmaz yere tükürdü. Elinde bir tüfek vardı.

"Kızı açtın mı?" diye sordu.

"Açtım baba," diye yanıtladı çocuk. Çakı gibiydi. Sonra eğilip yerden bir halat yığını aldı. Kapıyı dışarıdan kilitleyerek, baba-oğul yola koyuldular. Ormana karıştıklarını görünceye kadar gözlerimi onlardan ayırmadım. Korunaklı bir yerde bulunuyordum, hafifleyen yağmurun altında arada yüzüme vuran çiseltiyle serinliyor, boşluğun sesini dinliyordum. Bir zaman sonra usulca hareket ettim. Tam o sırada içerinin aydınlandığını gördüm; kız kalkıp pencereyi açtı. Yine gülümsüyordu.

Çizmelerimi tarta tarta eve yaklaştım. Kız beni görünce pencereyi kapattı. Çok geçmeden kapı açıldı. Bu kez onu bütün olarak gördüm. Boylu boyunca, beyaz bir elbise giymişti. Sakin, dinç görünüyordu. Herhalde gizli bir anahtarı vardı.

"Günaydın," diye seslendim.

"Günaydın," diyerek gülümsedi, "gel hadi."

Bunu duyunca biraz şaşırdım. Yine de, benim için rahatlatıcı, sevindirici bir çağrıydı bu, çizmelerimi çıkarıp hemen içeri girdim. İs kokusu vardı içeride. Odalar birbirinden karanlık, birbirinden kasvetli görünüyordu. Kızın az önce açtığı pencerede perde arada isteksizce havalanıyor, yağmurun insanın genzini yakan kokusu duyuluyordu. Hemen orada, evin küçük salonunda bulunan ocağın yanına geçtim, eski, kırıldı kırılacak bir koltuğa oturdum. O zaman kız kapıyı kapatarak bana döndü. Geçip pencerenin önünde bulunan bir sandalyeye oturdu. Sol ayağı aksıyordu. Oturduktan sonra bir süre öyle bakıp bakıp gülümsedi. Taze, hayat dolu bir yüzü vardı. Bu gülümseyen yüz insanı kaygılandırıyordu ama. Evden, evin umutsuz kasvetinden kızda eser yoktu. Belki bu yüzdendi. Kasabaya inmediği, kenti belki hiç görmediği anlaşılıyordu. Belki oralarda, devletin oturup doğanı öleni kaydettiği o tozlu odalarda bu kız hakkında en ufak bir bilgi bile yoktu.

Devletin habersiz olduğu bir kız, diye düşündüm. Fazla beyaz, insanın aklında kalacak kadar beyaz. Burada, bu yapayalnız evde böyle kendi halinde bir kızın beni babasından ve abisinden gizli böyle rahatlıkla eve alabileceğini düşünebilir miydim? Kuşkusuz, aklımdan bile geçmezdi bu. Orada, oturdukça çatırdayan koltuğun üstünde susmaktan başka bir şey yapmıyordum. Ne söyleyecektim ona?

Derken kız ansızın bir şey anımsamış gibi telaşla kalktı. Terliklerini ayağına geçirerek dışarı çıktı. Kapının aralığından gördüm onu; kırılmış odunların istiflendiği küçük kömürlüğe gidip bir kucak odun aldı. Sonra aksaya aksaya geldi, içeri girerken aksayan ayağındaki terlik kapının eşiğine takıldı. Düşecek gibi oldu, kalkıp ona

yardım ettim. Güzel, sağlıklı kolları vardı, sıcak, pürüzsüz kolundan tutunca yine bir gülümseme yayıldı yüzüne. Ama hiçbir şey söylemedi. Odunları ocağa atmak üzere eğildiği zaman, elbisesinin ne kadar ince olduğunu anladım.

"Isınır şimdi," dedi.

Yeniden sandalyesine oturdu. Birden aklıma geldi:

"Gelmedin ormana?"

Yüzü asıldı.

"Ben ormana gitmiyorum."

"Neden?"

Omuz silkti. Ansızın yüzü kızarmıştı, bakacak yer aradı önce, sonra pencereden dışarıya daldı. Belki o kadar uzun yürüyemiyor, diye geçirdim içimden, ne düşüncesiz insanım. Belki bu nedenle evden pek çıkamıyor ve çıktığı zaman da bacaklarına korkunç ağrılar giriyor.

"Oyun oynayacak yaşta değilim ben," dedi.

"Ben de," dedim, "ama yaşlanmış da sayılmayız; aslında ben tanıyamadım seni önce, güya benden küçüksün diye... Büyüdükçe yaş farkı falan kalmıyor."

Başını çevirip yeniden baktı.

"Tabii ben küçüğüm senden, ama oyun zamanı geçti. Sen gittin, geldin, bir kere teyzeyle konuşmuştuk..."

Ne söyleyeceğini bilemiyordu. Ben de bilemiyordum. Gözüm orasına burasına takılmasın, diye çaba harcıyordum. İncecik bir beli vardı. Sivri dizleri, ayrık ayak parmakları sonra. Biçimli, insanın gözünü alamayacağı güzellikte bir kalçası... Sandalyede oturunca sanki bütün bunlar daha dikkat çekici olmuştu. Arada yüzü asılıyor, daldığı zaman parmaklarını ağzına götürüyordu.

"Ne zaman gelirler?" diye sordum.

Birden canlandı.

"Ohoo, akşamı bulur," dedi, "canları isterse."

Şaşırdım.

"Nasıl yani?" diye sordum.

"Aman boş ver," dedi, "takmışlar kafaya, ama geldikleri zaman burada olmasan iyi olur."

Geldikleri zaman? Daha gün yeni ışıyordu. Cesaretimi topladım.

"Abinin seni yatağa bağladığını gördüm," dedim.

Bunu duyunca sinirlendi. Hemen ayağa kalktı.

"Sen bir de gece gece bizi mi gözetliyorsun?" diye bağırdı.

"Hayır, öyle değil," diye ben de ayağa kalktım, "öyle değil, köprüden geçiyordum, sesini duydum, ağlıyordun, o yüzden geldim."

Bu onu iyice kızdırdı.

"Ben asla ağlamam!" dedi.

Uzanıp sarıldım, o ak pak kız birden koyulaşmış, soğumuştu sanki. Dudakları hafifçe titremeye başlamıştı.

"Üşüyorsun," dedim, "biraz daha odun atayım mı?"

Başını iki yana salladı.

"Ben atarım," dedi sonra, "sen git, ne olur ne olmaz."

7.

Çıkıp yağmurla yumuşamış, ansızın yeşermiş toprağın kokusunu içime çektim. Hava iyiden iyiye aydınlanmıştı. Kuşlar çılgınlar gibi oradan oraya uçuyordu; sanırsın hepsi birer tutsak, salıverilmişlerdi. Şeftalilere doğru yürümeye başladım. Tepeye tırmanan bu tatlı koru insanı içine çekiyor, ona kucak açıyordu; yaklaştıkça büyüdüğünü, yeşerdiğini görüyordum. Ağaçların arasında kaybolmadan önce dönüp eve baktım. Ben bakınca kız perdeyi bıraktı; yine gülümsediğini hissediyordum. Keyfim yerine gelince çıkarıp bir sigara yaktım. Korudan çıkmadan önce, ağaçlardan birinin altında ıslanmamış bir yer gördüm, oturdum hemen. Burada, sigaram yanıp tükeninceye dek, yaprakların arasına gizlenmiş tatlı gökyüzünü seyredecektim.

Başımı kaldırıp yukarı baktım; dallar incelerek yükseliyor, birbirine yol vererek. Tazelenip yapraklanarak uzuyorlardı. Bu yağmur sonrasının, bu heyecan verici tazelenmenin çıtırtısını duyabiliyordum. Gövde dallara su taşıyor, dallar biraz daha uzayabilmek için. Sanırsın birer uykulu yılan. Gözlerini gökyüzüne dikmiş inatla genleşiyorlardı.

Ama, bir dal, bir peygamberdevesi güneşi nasıl karşılar. Işığın yükselmesini, gökyüzünün kızararak. Pençe-

lenerek açılmasını. Ne ki, bu dalın, gövdeden fışkıran bu arzulu ucun bir sesi yoktur. Bu nedenle, öyle sincaplar, gelincikler, tilkiler, ağustosböcekleri gibi sevinemeyince ne yapsın. Şıvgın, ne yapsın? O da kendi taze bedeninden. Henüz sertleşmemiş kabuğundan çıtırdayarak. Damlalar sürgün uçlarından damlayıp. Böylece gökyüzüne uzanmakta ne büyük çaba vardır.

Bütün bu ağaçları, bu meyve cennetini, bu güzel koruyu nasıl besleyip büyüttüğünü anlatırdı annem. O vakitler, ormanın bu yanında, suyun beri tarafında ağaç yokmuş pek. Bunlar daha tutup yeni evlendiklerinde. Annem, yaprakların arasında kaybolmak istermiş. Benim küçüklükten hevesimdi, diye anlatırdı. Bir yaprak cenneti, içinde kaybolunacak bir yeşil dünya hayal edermiş. Öyle ki, dışarıdan bakıldığında evin görülmemesini istermiş. O zaman, babamla el ele vererek şeftaliyi, cevizi, kestaneyi, neredeyse her birini avuç içlerinde besleyerek büyütmüşler. Baban çocuk gibi heveslenirdi bunlara, derdi. Yaprakları tek tek süzer. Salyangozları, yabani böcekleri bir bir ayıklayarak. Aman bahçemize zeval gelmesin, demekle. Oysa, o zaman da öyleydi, şimdi de; düzdür burası. Yani bizim bahçemiz falan değildir. Ama bol yağmurda, onca korunaklı kimselerin elinde hızla yükselmiş, boy atmış. Sürgünün uzaması, gökyüzüne yükselmesi. Güneşi her seferinde şaşırarak karşılaması az şey midir?

Bir de, az ötede şırıldayan su, koruyla ormanı ayıran dere, bütün bu sürgünü köpürtür. Bir güneşe, bir de akıp giden suya uzanmakla ağaçların canları çıkar. Akılları oralarda kalır.

İzmariti toprağa gömdükten sonra kalkıp eve döndüm. Annem henüz uyanmamıştı. Sessizce içeri girip ocağı yaktım. Islak odunlar vardı, hafif bir duman yükseldi; pencereyi açayım derken annemin uyandığını anla-

dım; önce bir öksürük nöbeti başladı, ardından kapı açıldı. Başını beyaz leçeği ile bağlayarak annem çıkarı çıktı.

"Çok uyumuşum," dedi, "aferin sana, erkenden kalkmışsın."

Gülümsedim. Demliğe su doldurarak ocağa astım.

"Uyku tutmadı," dedim, "acayip acayip rüyalar gördüm."

"Hayırdır inşallah," diye merakla baktı.

"Bilmem," dedim, "evin çatısına kocaman bir karga kondu mesela."

"Karga habercidir," dedi, "inşallah kötü haber getirmez."

Güldüm. Annemin, günün ışımasıyla birlikte normale dönen odasına baktım. Her zamanki gibi ama biraz daha yorgun bir odaydı bu. Sanırsın o da güneşle birlikte derin bir oh çekiyordu. Gidip dolaptan peynir zeytin çıkardı, bunları masanın üstüne koyarken,

"Bugün çarşıya gidecek misin?" diye sordu.

"Gideceğim," dedim, "usta bugün müsaitmiş, bakalım ne olacak?"

"Hayırlısı," dedi, "çalıştıktan sonra..."

Sonra o koyu sessizliğin içinde çayımızı içmeye koyulduk. Dışarıda kuşlar ötüyor, ocakta ateş gürül gürül yanıyordu. Gerçi biz konuşacak bir şey bulamayan iki yabancı gibi oturuyorduk masanın başında. Ama ben de düşünüyordum; çarşıda bir işe girsem ne kazanacaktım? Çocuklar hemen hemen hiç para kazanmıyorlardı. Aldıkları üç kuruş yevmiyeyi götürüp babalarına veren o gariban çocuklar. Herhalde o para, babalarının da bir işine yaramıyordu. Şöyle geçiriyordum içimden: Hiç çalışmasam, oradan alacağım üç kuruşla getireceğim şeyler... Yani bunlar olmasa da olurdu. Fakat o zaman anneme ne diyecektim? Onun gözünde, çalışmayan, çalışmak istemeyen biri konumunda olmak istemiyordum.

Çaydan sonra kalkıp dışarı çıktım. Kasabaya doğru ağır ağır yürüdüm. Tepeden aşağıya indiğim zaman, evler tek tük belirmeye başladı. Sokağa yeni yeni çıkmaya başlayan insanlar vardı. Çocuklar tekersiz arabalarını boyunlarına sicim bağlanmış kederli köpekler gibi peşlerinde sürüklüyorlardı. Ötede bir dolmuş durağı vardı. Araba yorgun, ikide bir öksüren yaşlı bir ata benziyordu. Geçip oturdum. Şoför dönüp bana garipsemiş baktı. Hemen uzanıp iki parça demir para verdim. Paraya bakmadı; bir hayalet gibi, başımı ağır ağır çevirerek pencereden dışarıyı izlemeye koyuldum.

Çarşı kalabalık değildi. Dükkânlar yeni yeni açılıyordu. Çay ocağı dolmuştu yalnız; işçi çocuklar, genç dükkân sahipleri taburelerde oturmuş çay içiyor, sigara tüttürüyorlardı. Bunların içinde ustayı gördüm. Taburelerden birinde oturmuş, bezgin görünüyordu. Elinde bir parça poğaça bulunuyordu, bir şeylerden tiksinmiş gibiydi. Hemen yanına gittim. Yanında çalışmak istediğimi biliyordu. Poğaçasını isteksizce ısırdıktan, çayından irice bir yudum aldıktan sonra bir zaman bekledi. Yüzünü ekşitti, neredeyse acıyarak baktı bana. Neden sonra,

"Bizim işler," dedi, yine uzunca bir süre sustuktan sonra yutkundu, "sana göre değil," diye devam etti, "sen yüksekokul mezunu adamsın, çoluk çocuğun yanında, hem inan bana, öyle sana uygun düşecek bir parayı da veremem, ilkokul mezunu adam lazım bana."

Yine sustu, çayını yudumladı, neden sonra anımsamış gibi,

"Bilemedin ortaokul. Yani... O da olur," dedi.

Neden bilmem, ansızın içim ferahladı. Dönüp yorgun çocuklara, bezgin kahveciye baktım. Sabahki yağmuru anımsadım birden, ormanın yaydığı kokuyu. Yeniden suyu geçmek, ormana girmek için can atıyordum. Söyleyecek bir şey bulamadım. Zaten usta da konuşma-

sını bitirdikten sonra dalıp gitmiş, bana dolmuş şoförünün baktığı gibi, sanırsın karşısında kocaman bir boşluk var, öyle tuhaf bakakalmıştı. Sokağı umutsuzca izliyor gibiydi.

Kalkıp çay ocağından çıktım, bir zaman kararsız, sokağın sonuna doğru yürüdüm. Sonra, insanlardan da, evlerden de, arabalardan da müthiş sıkıldığımı anladım; yine de, ormana dek yürümeye, acele etmeden, ağır ağır yürümeye karar verdim. Kadınlar evlerin balkonlarından yollukları silkeliyordu. Ağlayan çocukların sesi geliyordu. Ellerimi cebime soktum, ayak uçlarıma baka baka ormanın yolunu tuttum.

Aklım, parsta kalmıştı. Belki ondan yeni bir iz görecektim. Bir ayak izi, bir parça kan, kırılmış bir dal, yarım bırakılmış bir ceylan belki.

8.

Böylece tutup yeniden ormana girdim. Beni çağıran, nerede olursam olayım bana kendi uçsuz bucaksız davetini fısıldayan koygun, el değmemiş orman. Yapraklarda sabah yağan yağmurun bıraktığı güçsüz damlalar duruyordu hâlâ. Arada olgun, sararmış dikenleriyle kestaneler dallara çarpa çarpa yere iniyordu. Çalılar durup durup titriyor, dip kuşlarıyla gelinciklerin sesi geliyordu.

Hava kapalıydı. Bulutlar kararıp kararıp dağılıyor, yağmur sanırsın bir evsiz; yağacak yer aranıyordu. İnsan nasıl da bağımlıdır böyle şeylere. Ruh halimiz, bana kalırsa, kapanan havanın, huzursuz yaprağın peşinde yürür. Toprağa sinmiş nem kokusuna, çürüyen bitkinin yaydığı yeniden doğma arzusuna. Bunlara da bağımlıdır biraz. Herhalde, çürüyen bir şey, çok geçmeden hayat bulacaktır.

Ölüm diye bir şey yoktur. Bunu, sevdiğim bir Doğulu düşünürden öğrenmiştim. Şirazlı Bedreddin, ölümün, salt biz dış dünyayı algıladığımız için var olduğunu savunurmuş. Yoksa, biz kendimize, içinde yaşadığımız insanlık âlemine dışarıdan, sözgelimi bir ağacın gözünden baksaymışız, ölümümüzün bir değeri olmadığını, ne ki ancak bir yaprağın toprağa düşmesi değerinde hüzün gerektirdiğini görmemiz işten bile değilmiş.

Gerçi, burada insana "iş işten geçti" dedirtecek bir

şey de yok değil kuşkusuz; bir kere, ne de olsa dış dünyayı algıladığımız bir gerçektir. Bu durumda, insanın kendisine dışarıdan, sözgelimi bir yaprağın gözünden bakması nasıl mümkün olsun? Yine de elbette Şirazlı'nın söylediği de yabana atılacak cinsten değil. En azından, bu düşünce, ölüm karşısında insana biraz güç veriyor. Yaşama, biz de yaşadığımız için değil de, sırf yaşam olduğu için değer verilmesini öğütlemiş oluyor.

Bu düşüncelerle ormanda dolanıp durdum bir süre. Bir ara, bastığım yerden bir çatırtı geldi. Önce bir dalın kırıldığını zannettim. Sonra eğilip baktım. Devasa bir sümüklüböceğe basmıştım. Parçalanmış bir sümüklüböcek. Mutlaka yağmurdan kalan tortuyu emmek için dışarı çıkmıştı. Böyle binlerce sümüklüböcek, elbette otların arasına karışmıştı, ancak bu kadar irisini hiç görmemiştim. Bir zaman, tuhaf bir biçimde, ne yapmam gerektiğini düşündüm. Eğilmiş, hayvana bakıyordum. Sanki kendime değil, ona öfkelenmiştim. Kabukta koyu kırmızı, göz alıcı çizgiler vardı. Belki şimdiye dek kimsenin görmediği cinsten bir kabuktu. Neden sonra uzakta, ormanın derinliklerinde bir ses duydum.

Boğuk bir tüfek sesi. Hemen doğrulup sesin geldiği yöne baktım. Kalbim hızla çarpmaya başlamıştı. Yapayalnız bir insandım ben; hele bu korkunç, bu yalnızlıkla inleyen ormanda iyice yalnız değil miydim? Bir tüfek, kuşkusuz, ormana dışarıdan gelen bir şeydir. Ama orada durmuş, kalbimin sarsıntısıyla ürkek bir sincap gibi, gözlerimi açmış sesin geldiği yöne bakıyordum.

Bir zaman yine öyle kararsız kaldım. Bir yanım sesin geldiği yöne gitmek istiyordu. Dönüp geriye, geldiğim yöne baktım; köprüden de, sudan da epeyce uzakta bulunuyordum. Bu durumda, cesaretim ağır bastı; usulca, sinerek, sesin geldiği yöne doğru bir adım attım. Çakımı çıkarıp açmış, bunu sağ elimde sıkı sıkı tutmuştum. Yü-

rüdükçe cesaretim artıyordu. Ağaçların yere yakın dallarının altından, sırf gerilip bırakılan dallar ses çıkarmasın diye, sürünerek geçtim. Neredeyse nefes bile almıyordum. Bu şekilde epeyce yol aldım, sonra, tam ümidimi kaybettiğim sırada onun sesini duydum.

"Ne arıyorsun lan burada?" dedi. Usulca dönüp baktım; oğlan, tüfeğin namlusunu enseme dayamıştı.

"Geziyorum," dedim.

"Gezecek başka bir yer bulamadın mı? Git parkta gez," dedi.

Verecek bir yanıt bulamadım. Bana öyle geliyordu ki, burada, bu ıssız ormanda beni bu şekilde yakaladıktan sonra, oğlan, kuşkusuz, gözümün yaşına bakmayacaktı. Şimdi tüfeği boğazıma dayayıp ateşlese kimin haberi olacaktı? Hem zaten bunu istiyordu. Öyle sanıyordum. Herhalde beni evin çevresinde dolanırken görmüştü. Mutlaka görmüştü. Bu sabah, bahçede, şeftali ağaçlarının arasında durup evi gözlediğim sırada. Sigarasını tüttürürken. O dumanın arasından görmüştü beni. Fakat tam o sırada, herhalde babası dışarı çıktığı için benimle hesaplaşmayı sonraya bırakmıştı. Şimdi bu fırsatı kaçırır mıydı? Ama ben bunları düşünürken babasının da sesi geldi. Çocuk, ayak seslerini duyar duymaz tüfeği indirdi.

"Baba, bak kim var burada!" diye seslendi. Gözlerini benden ayırmamıştı.

Babasının elinde de bir tüfek vardı. Herhalde az önce, neye ateş ettilerse, ıskalamışlardı. Adam bana yaklaştı, uzun uzun, dikkatle süzdü beni. İlk kez görüyormuş gibi. Yani, nasıl ben az önce ezdiğim sümüklüböceği süzdüysem, öyle. Tüfeğin dipçiğini yere dayayarak önümde durdu, bana uzun uzun baktı. Ben konuşacak halde değildim. Esir alınmıştım. Hakkımda verilecek hükmü bekliyordum. Neden sonra,

"Sen niye boş boş geziyorsun ki?" diye sordu, "Ne yapacağına karar veremedin mi yoksa? Hazır evin var, gir bir işe çalış."

Bunu herhalde beni düşündüğünden söylemiyordu. Zaten konuşurken dişsiz ağzı bir küçük mağara gibi görünüyor, adam bu ağızdan ancak tıslayarak, zorlukla ses çıkarıyordu; dahası, kendini zor zapt ediyor gibiydi. Yalnızca benden değil, her şeyden, herkesten nefret ediyordu sanki.

"İş yok," diyebildim, "bir yerlerle konuştum ama..."

Dönüp oğluna baktı, sonra sırıtarak yine bana döndü.

"Çalışmak istedikten sonra..." dedi.

Ansızın yine korkunç bir öfkeye kapılmış gibiydi. Oğlanın sabahki olayı babasına şimdi, tam bu sırada anlatabileceği geldi aklıma. Gelince yeniden kalbim hızla çarpmaya başladı. Sıkıntıdan terliyordum.

Neyse ki korktuğum olmadı. Adam tüfeğini kaldırıp omzuna attı, yere tükürdü.

"Hadi evine git, ormanda boş boş gezip de başını belaya sokma," dedi.

Ben önce biraz geri geri yürüdüm, sonra sırtımı dönüp acele etmeden geldiğim yöne doğru uzaklaştım. Bir ara yine korkuyla dönüp baktım, oğlan bir yandan sırıtarak beni gözlüyordu. Tüfeğini bana doğrultmuştu.

Ama çok sürmedi; yürüdükçe uzaklaştım, böylece onlardan kurtuldum. Bunlar, bu baba-oğul, burada iki kanun kaçağı gibi ne yapıyorlardı? Sabahın alacasında uykularından uyanıp. Geceleri yatağa bağladıkları kızı evde yalnız bırakarak. Aklıma geldikçe ürperiyordum.

O sırada, onları iyice geride bırakmıştım. Bu yüzden rahatlamış, daha yavaş yürümeye başlamıştım. Ormandan ayrılmaya niyetim yoktu, hem hava da iyice ısınmıştı. Gerçi köprüden uzaklaşmak da istemiyordum, hele ormanın derinliklerine hiç gidemezdim. Yeniden, cesare-

timi toplayabilirsem kızın yanına uğramak istiyordum. Bütün bu gariplikleri soracaktım ona.

O sırada, köprünün sol yanında, ağaçların sıklaştığı yerde ansızın gördüm parsı. Çalıların arasında durmuş bana bakıyordu. Sakin görünüyordu. Bana dikkatle bakıyor, arada boynu kaşınmış gibi başını birden öne eğiyordu. Sonra uslu, yorgun kediler gibi yeniden durup gözlerini bana dikiyordu. Beni çağırıyordu.

Ona ağır ağır yaklaştım. Telaşlanmadı. Birkaç adım kalmıştı ki yerinden kalktı. Beni ürkütmekten çekiniyordu; bunu hareketlerinin yavaşlığından, yüzündeki acı ifadeden anlıyordum. O önde ben arkada, yoğun çalılığın içine girdik. Burayı daha önce de kullandığı açıktı, bodur bir ağacın altını belirlemişti, herhalde dallarla kapanmış bu yaprak-odayı uyumak için kullanıyordu. Ama buraya beni almadı, odasının önüne uzandı; o zaman sırtındaki yarayı gördüm. Kurşun, parsın sırtını sıyırmıştı. İnceden kan sızıyordu. Başucunda diz çöküp yaraya uzun uzun, yaşlı gözlerle baktım. Mutlaka canı çok yanıyordu. Bir şeyler yapmam gerektiğini düşündüm. Böyle açık kalırsa yara mikrop kapacaktı. Ne yapacaktım? En azından yarayı temiz bir bezle sarmak gerekirdi.

"Ne oldu sana?" dedim. "Demek senin peşindeler?"

Uzanmış, çenesini ayaklarına yaslamıştı. Istırap içinde görünmüyordu ama keyifsizdi. Gözkapaklarını açıp kapatıyordu. Uykusu vardı sanki.

"Beni bekle," dedim, "gidip yaranı saracak bir şeyler getireyim."

9.

Kalkıp hızla eve doğru yürümeye başladım. Hava yeniden kapanır gibi olmuştu. Bulutlar toplanıp dağılıyor, yağmur bir türlü başlamak bilmiyordu. Köprüde bir yılan gördüm, bir boz yılandı bu; tahta köprüde sarsıntıyı hissedince deliklerden akarak köprünün ayaklarına indi, oradan da göz açıp kapayıncaya kadar karşı kıyıya gitti.

Bahçede bir yanık kokusu aldım; annem acaba reçel mi yapıyor, diye geçirdim içimden. Ama ocak tütmüyordu. Herhalde bugün hava sıcak, üşümedi, diye düşündüm. İçeri girdim. Annem ortalıkta görünmüyordu. Odasının kapısı da kapalıydı. Önce gidip ilaç kutusuna baktım; yarım şişe tentürdiyot vardı, bunu aldım, sargı bezi de buldum. Yeleğim sandalyenin arkasına asılı kalmıştı, sırtıma geçirdim, aldığım ilacı, sargı bezini de yeleğin ceplerine yerleştirdim.

Derken, gözüm duvarda asılı duran tüfeğe ilişti. Güzel, sağlam, unutulmaz anısı olan bir tüfekti bu. Hep anlatırlardı. Babamın elinde de bir-iki kez görmüşlüğüm vardı. Avcısına öğütler veren, yol gösteren bir tüfek olduğunu söylerlerdi. Yaklaştım, ona uzun uzun baktım; yıllardır duvardan indirilmemiş, tozlanmış, öylece duruyordu. Belki pas tutmuştu. Uzandım tüfeğe. Ama kararsızlıkla, öyle elim havada kalakaldım. Zaten tam o sırada

annemin öksürdüğünü duydum. Uyuyup kalmış, diye geçirdim içimden. Belki uykuda hissetti; istemezdi tüfekle uğraşmamı. Elimi geri çektim, tüfek duvarda asılı kaldı. Dönüp odaya girdim.

Annem yatağa uzanmış halsiz yatıyordu. Birden telaşlandım.

"Anne, neyin var?" dedim.

"Yok bir şeyim," dedi, "biraz kestirdim işte. Sen niye kalktın?"

Şaşırdım.

"Anne, neredeyse akşam olacak," dedim, "kalkalı çok oldu."

Birden suratını astı.

"Ama daha uyuman lazım, hastalık bu," dedi, doğrulup başörtüsünü düzeltti. İyi görünüyordu. "Hata bende," dedi, "doğru dürüst bir çorba olsun pişiremedim sana. Ama bak, baban akşama balık almış..."

O bunu söyleyince içimde derin, ama gerçekten derin bir keder hissettim. Ağır ağır, elimden uçup gidiyordu sanki. İnsanın durup da söyleyecek söz bulamadığı. Yine söz elbette çoktur; insanın, kederle dilini kırıp susmak zorunda kaldığı. Yüzümdeki şaşkınlığı, kederi görmesini istemedim, o dışarı çıkınca odasında kalıp bir şeylere bakar gibi yaptım.

"İyi, iyi olur balık, epeydir yemiyoruz," dedim.

Geçip ocağın karşısına düşen büyük pencerenin önünde oturdu.

"Ben oturayım," dedi, "bakalım Ceren'e doktor ne diyecek..."

Orada biraz kendimi toparladıktan sonra, cebimde ilaç ve sargı beziyle yeniden dışarı çıktım. Zira pars ya beni bekliyordu. Ya da benden tümüyle ümidi kesmişti. Sırtındaki yara gözümün önünden gitmiyordu.

Yeniden, köprüyü geçerek ormana girdim. Eski za-

manlarda, köprünün ormana bakan kıyısından içerilere doğru uzanan bir patika bulunurdu. Avcı Kemal'in, zaman zaman babamın kullandığı bu patika, elbette artık kullanılmıyordu ve bütünüyle kaybolmuştu. Bu nedenle köprünün aslında bir işlevi de yoktu. Yine, o belirsiz canavar yüzünden köylülerin ormana girip mantar topladıkları da yoktu. Oysa, bahar aylarında tava büyüklüğünde, yenebilir mantarlarla dolup taşardı orman.

Hemen o yaprak-yuvanın yerini kestirmeye çalışmakla bir zaman durup bekledim. Neden sonra ormanın o sol yanına dönüp biraz yürüdüm, sonra sıklaşan ağaçların arasına daldım. Derken çevrede kan lekeleri gördüm. Yuvayı tanıdım, yaklaştım; pars, yoktu yerinde. Orada öylece, hayal kırıklığı içinde kalakaldım. Herhalde, diye düşündüm, beni ya ayrılır ayrılmaz unuttu ya da acıya dayanamadı, ümidini keserek kalkıp gitti. Ama, yaralı ve ümitsiz bir pars nereye gider? Dönüp kan lekelerini izlemeye karar verdim. İçerilere doğru yoğunlaşan kan lekeleri vardı. Bunu uzunca bir mesafe boyunca izledim. Ormanın koyu karanlığına doğru sürükleniyordu. Gittikçe canlılık kazanan bir lekeydi bu.

Sonra homurtuları duydum. Başımı kaldırıp bakınca, çalıların arasında, parsın, bir ceylanı yemekte olduğunu anladım. Beni görünce yemeyi bıraktı, ağzı, yüzü kan içindeydi. Yüzündeki o sükûnetten eser yoktu. Doğanın yasası böyle; gerçi biz onunla dost olmuştuk, öyle ki beni yuvasına kadar götürmüştü; ama şimdi durum başkaydı. Bir ceylanı avlamış, onu boğazından tutarak yıkmıştı. Doğrulup bana bakınca beni kuşkusuz bir tehdit olarak gördü. Yine de, içinde bizim eski dostluğumuzla ilgili izlenimler vardı. Bu nedenle kararsız kaldı, dağılan dikkatini bir türlü toparlayamadı, gitmemi istediği açıktı. Ben de öyle yaptım.

Usulca geri çekildim. Yaklaşırken açtığım iri dallar,

çalı topakları bir bir kapandı, birer perde gibi. Parsın yeniden ceylana eğildiğini, kanlı öğününe devam ettiğini, yükselen homurtudan anladım.

Demek, sırtındaki yarayı böyle sağaltacaktı. Karnını doyurarak. Kuşkusuz, tertemiz bir hayvandı. O sisli sabah, orada, çayırda uyuyup kaldığımda anlamıştım bunu. Onunla dostluğumuzun başladığı gündü. Yaklaşıp burnunun ucuyla ayakkabılarımı önüme ittiği zaman, kürkünün nasıl eşsiz güzellikte olduğunu görmüştüm. Temiz, hoş kokulu, ışıltılar taşıyan bir kürktü bu. Her yanından yaşam fışkırıyordu. Onurlu, bilge bir duruşu vardı. Yine de, onun da en az benim kadar yalnız olduğu anlaşılıyordu. Ormanda bugüne dek bir başka pars görmemiştim. Herhalde böyle yapayalnız dolaşarak o da kendi eşini arıyordu. Ama acaba hangimiz eşimizi yanlış yerde arıyorduk?

Bu sırada, artık ormanı terk etmeye karar verdiğim ve köprüye doğru yürüdüğüm sırada, gece gördüğüm rüyayı anımsadım. Doğrusu, aslında görülecek, anımsanacak bir rüya yoktu ortada. Görüntüler vardı. Örneğin bir kuzgun, bir çatıya konuyordu. Bunun bizim evin çatısı olduğu söylenemezdi. Ama olabilirdi de. Kuzgun çatıya konuyordu; hepsi buydu. Bir fotoğraf gibiydi. Birkaç saniye süren bir fotoğraf. Kuzgunun konduğu yerde bir kez sıçrayışı, büyük ihtimalle benim hayal gücümle ya da gözlerimdeki zaafla ilgili bir şeydi. Bu sonra yerini başka bir fotoğrafa bırakıyordu. Bir pencere usul usul buğulanıyordu. Bir parça toprak usul usul çimleniyor, bir kız ansızın eğilerek eteği rüzgârla savruluyordu.

Bahçeye yaklaştığım sırada kırılan kütüklerin sesini duydum. Kız dışarıya çıkmış, odunları parçalıyordu. Yine sabahki beyaz elbise vardı üzerinde. Baltayı indirdikçe sıçrayan. Önce ormana baktım, sonra yanına gitmeye karar verdim...

10.

O sırada gök gürlemeye başladı. Sabahtan bu yana toplanıp toplanıp dağılan bulutlar sonunda karar kılmıştı. Herhalde uzun uzun yağacaktı. Ben yaklaşınca kız gülümseyerek baltasını bıraktı, eteğini toplarken gökyüzüne baktı.

"Fena yağacak," dedi.

"Dur sana yardım edeyim," dedim, "bunca odunu tek başına taşıyacak değilsin ya."

Yine gülümsedi.

"Ohoo," dedi, "daha neler taşırım ben."

Eğilip yerden bir kucak odun aldım. Parçalanmış çıranın kokusu genzimi yaktı. Kız çok rahat görünüyordu. O da eğilip kucağını odunla doldurdu, birlikte eve girdik. Yağmur birden bastırmıştı. Bir ara kız pencereden baktı, bir telaş dışarı fırladı, gidip baltayı yerden kaldırdı, kömürlüğe koydu, kapıyı sürgüleyip koşa koşa döndü. Bacağındaki hafif aksama ona yakışıyordu. Gözü rahatsız etmiyor, tersine, hafif şaşı kızlarda olduğu gibi, ona tatlı bir çekicilik veriyordu.

Yağmur elbisesini ıslatmıştı, sarı, diri teni görünüyordu yer yer. Bir ara göğsünde hafif bir buğu görür gibi oldum, yine de, henüz ona doğrudan bakacak cesaretim yoktu. Bir yandan kapıyı kolluyordum. Bunu görünce

kız önce güldü, sonra,

"Korkma," dedi, "çok işleri var daha."

Bu, babamla abim geç gelecekler, demeye geliyordu herhalde.

"Nereden biliyorsun?" diye sordum.

"Beni binde bir çıkarırlar dışarıya," dedi, "mesela seni bulduğumuz gün ben de oradaydım. Başına ottan yastık yaptım."

Pencere camları yavaş yavaş buğulanıyordu, ocakta odunlar alev almıştı, yeleğimi çıkarıp sandalyenin arkasına astım.

"Hatırlıyorum," dedim, "hatta sonra kovdular seni oradan."

Yüzü asıldı.

"İşte, ancak derenin bu yanına kadar götürüyorlar. Onu da şeyden, yani, hava almam gerekiyormuş, ondan. Ama ben burada o kadar çok yalnız kaldım ve onların neler yaptığını o kadar çok düşündüm ki, artık ne zaman nerede olduklarını bile biliyorum. Mesela bak şimdi, dinle..."

Yağmurun sesinden başka ses duyulmuyordu. Kız bir zaman dikkat kesilerek gözlerini kapattı, işaretparmağıyla belirsiz bir yeri gösterdi. İster istemez ben de kaşlarımı çatarak ortalığı dikkatle dinledim. Bu sırada, yağmurun sesinden başka bir sesin duyulmadığını düşünmekle hata ettiğimi anladım: Ocakta ateş çıtırdıyor, rüzgâr zaman zaman pencerelerde vınlıyordu.

"Evet?" diye sessizliği bozdum.

"Bugün onu gördüler," dedi.

Parsın peşinde olduklarını biliyordum, yine de,

"Kimi?" diye sordum merakla. Zira o kadar güzel, öyle aşırı bir heyecanla anlatıyordu ki, ille bir şeyler konuşsun da, ne anlatırsa anlatsın istiyordum.

"Kaplanı," dedi, "bazen onu görürler ve bir kez ateş

ederler. Ama o zaman kaplan, onlardan çok daha zeki ve hızlı olduğu için, kaçıp gider. Bugün de öyle oldu ama sanırım bugün biraz daha ileri gittiler."

"Nasıl yani?" dedim, şaşkınlıktan küçük dilimi yutacaktım.

"Bugün abim onu sırtından vurdu. Ama tam değil, hayvan fazla yaralanmadı. Ama böyle durumlarda bizimkiler kudururlar. Yıllardır böyle bu. Kaplanı gördükleri zaman burada hafif bir rüzgâr eser. Evin çatısından, işte şu ormana bakan taraftan çatırtılar gelir. Zaten çok geçmeden bir el ateş edilir. Köprünün öte yakasındaki ormanın sağ tarafa doğru biraz esnediğini hissederim. Ama ikinci bir atış asla olmaz. Biliyor musun, ormanda ikinci bir atış duyarsan bil ki kaplan ölmüştür. Ama bu olmaz. Yıllardır hiç olmadı."

Eski büyücüler gibiydi, koltuğa gömülmüş anlatıyordu. Eteğinin sıyrılmış olması, görünen yerleri umurunda bile değildi. Bir ara, benim hakkımda ne düşünüyor acaba, diye geçirdim içimden.

"Peki," dedim, "sonra ne oluyor? İlk atıştan sonra?"

"Bu genellikle akşama doğru oluyor," dedi, "bunların ne zaman olacağına herhalde kaplan karar veriyor, ben öyle hissediyorum. İlk atıştan sonra orman hafifçe aydınlanıyor. Sonra yağmur yağmaya başlıyor. Bizimkiler, tüfek sesini duydukları zaman, yani kendi sıktıkları kurşundan dolayı, öfkeye kapılıyorlar ve sabaha kadar ormanda dolaşıyorlar. Fenerleri olmasa bile. Yani, tüfek sesi duyulduğu günler işte böyle oluyor. Mesela şimdi yukarılara doğru tırmanıyorlar. Kaplanın dağa gideceğini zannediyorlar. Ama oraya gitmez."

"Nereye gider peki?"

"Aslında ilk seferinde, bundan üç yıl önce, ilk kurşun atıldığı zaman, kaplan dağa yönelmişti. Çünkü onların oraya tırmanamayacağını düşünmüştü. Hayvanın bırak-

tığı izlere bakarak bizimkiler de dağa tırmanmış ama onu bulamamışlardı. Bir sonrakinde tabii kaplan bunu öğrenmişti."

Sıcak vurdukça yanakları kızarmıştı. Bir ara, benim sessizce ve gülümseyerek kendisini dinlediğimi görünce şaşkın şaşkın baktı, sonra utanarak başını önüne eğdi.

"Niye öyle bakıyorsun ki?" diye sordu.

"Çok güzel bir kızsın," dedim.

Kaşlarını hafifçe kaldırarak parmağını ısırdı.

"Çok güzel hem de," dedim.

"Tekrar edip durma," dedi.

Böylece, konuşmadan, sıkıntı içinde oturmaya başladık. Bir şey hakkında konuşmak istemiyordum. Konuşmazsak zaman geçmeyecekti. Burada, daha önce de buna benzer oturmuştuk. Kız eğilerek kucağındaki odunları ocağa atmıştı. Üstünde yine bu beyaz, ince elbise vardı. O gün yine bu odanın, bu kasvetli evin içinde olağanüstü bir şeylerin olduğunu düşünmüştüm.

Ancak, tedirgindim yine de. Kızın anlattıklarının çoğu belli ki uydurmaydı; hepimiz, zaman zaman, özellikle sıkıntı içinde olduğumuz günlerde, saçma şeyler düşünürüz. Fakat herkes kendi saçmasını yaratır. Herkes olmayacak şeyler geçirir aklından. Ama kimisi öyle olmayacak şeyler kurar ki, bunun karşısında hayranlığımızı gizleyemeyiz.

Bir süredir derinlere dalmış, bir şeyler düşünüyordu. Az önceki neşesini kaybetmiş gibiydi. Eteğini toplamış, yerdeki bir talaş parçasına dalmıştı. Bir eliyle saçını tutmuştu, öbürünü koyacak yer bulamamıştı. El, sürekli yer değiştiriyordu. Demek ki düşünceye dalmış bir kızın eli, kararsızlık içinde, başına buyruk davranabilir. Arada derin bir soluk alıyordu. Dışarıdan gelen seslere –bir dal kırılıyor, bir kozalak apansız yuvarlanıyordu– aldırış ettiği yoktu. Ama bu hal çok sürmedi.

"Biz galiba birbirimizden hoşlanıyoruz," dedi gülümseyerek, "senin söyleyeceğin yok."

O bunu söyleyince yine kalbim hızla çarpmaya başladı. Kendimi eşini sonunda bulmuş bir pars gibi hissetmeye başlamıştım. Fakat bu durumda söylenecek sözü de bilmiyordum. Başımı salladım. Hafiflemiş, oturduğum koltuğa iyice gömülmüştüm. Tüm sıkıntımı atmıştım üzerimden. Gömleğimin cebinden sigara paketini çıkardım, yaktım, dumanı savurduktan sonra,

"Sen de içer misin?" diye sordum.

"Kokuyu alırlarsa canıma okurlar," dedi.

Telaşlandım.

"Ama önemli değil," dedi, "havalandırırız. Zaten dediğim gibi, sabaha karşı gelirler."

Camlar buğulanmıştı iyice. Çatıdan saçaklara akan suyun sesi işitiliyordu. Kızın çileği andıran kokusunu alıyordum. Hiç bu kadar mutlu olduğumu anımsamıyordum.

Bir ara gözlerimin içine bakarak,

"Çok acı çekiyorsun," dedi, "ben bunu hafifleteceğim. Sen de benim acımı hafifleteceksin."

Ciddiyetle dinliyordum onu. Söylediği hiçbir şey bana yabancı gelmiyordu. Birden,

"Seni niye yatağa bağlıyorlar?" diye sordum.

"Karanlıktan korktuğumu zannediyorlar," dedi.

"Ama bunu nereden çıkarmışlar?" dedim öfkeye kapılarak.

"Ben söyledim," dedi, "kaplan beni yediği zaman. Geceleyin yemişti, şuradan."

Dizini göstererek söyledi bunu.

"O zamanlar, gerçekten de korkuyordum. Ama şimdi öyle değil."

11.

Saatler böylece geçip gitti. Ben telaşlandıkça kız beni rahatlatıyor, arada kalkıp yanıma kadar gelerek yanağıma bir öpücük konduruyordu. Ama bu, yine de beni ancak kısa bir süre oyalıyordu. Üstelik, dışarıdan gelecek sesleri zamanında duyma şansım da yoktu; yağmur dinmek bilmemiş, çatıda gürültü eksik olmamıştı.

Kalkıp gitsem iyi olur, diye düşündüm. Bu şekilde, böyle daha ne kadar oturabilirdim? Kuşkusuz bir yandan da onu arzuluyordum. Ocağın verdiği sıcaklıkla kızarmış yüzüne, koltuğa gömüldükçe açılmış apak bacaklarına baktıkça yerimde duramaz olmuştum. Belki, abisiyle babasının hiç dönmemesini, bunu sağlayabilecek koşulların neler olduğunu da düşünmüştüm.

Sözgelimi pars, neden bunca zaman kaçmıştı onlardan? Korkuyor muydu? İlk patlama mı yaratmıştı bu korkuyu yoksa? Elbette, bir tüfeğin patlaması, ölüme yol açmıyorsa eğer, acı verir. Hele bugün olduğu gibi... Parsın sırtındaki yara, öyle ya, ne durumdaydı şimdi? Pek çok şey geliyordu aklıma. Pars, herhalde kendisi için değil de, peşinde olduğu o eş için korkuyordu. Zira ölürse, sıradan bir ölüm olmayacaktı onunki. Tam bir yok oluşa yol açacaktı.

Böyle olacaktı. Zaman zaman, kendimi onun yerine koyduğum oluyordu. Pars, parçalanmış bir hayvandır.

Geceleri ormanda dolaştığı zaman. Vücudunun her bir parçasını, orada onun adına gözlerini dört açsınlar, diye ormanın dört bir tarafında bırakırdı. Sözgelimi, bir tüy bir çalılığa takılır, hayvanın geçip gitmesinden sonra orada ansızın gözlerini açarak. Karanlığı onun adına süzmeye başlardı. Bu, yalnızca tüyün kendi çabasıyla oluşan bir şey değildi elbette. Her yanıyla görmeye, duymaya, koklamaya alışmış bir parsın, kendi parçalarına verdiği bir armağandı bu. Böylece ormanı ele geçirir, gölgesinden ürkülen korkunç bir hükümdara dönüşürdü.

Yine de, eninde sonunda bir parçalanma haliydi bu. Parsa acı verirdi. Kendisini yeryüzüne çivilenmiş gibi hissetmesine neden olurdu. Hele yalnız bir pars için bu durum daha korkunç bir hal almıyor muydu?

Şimdiye kadar ormanda bir başka parsa rastlamamıştım. Bu durumda pars kendi ölümünden çok, onların, varsa da henüz bulamadığı eşinin ve başkalarının yok oluşundan korkuyordu. Bu dünyada, yalnızlığımızın mutlak bir yalnızlık olduğunu anlayamadığımız için acı çekeriz. Ölüm korkumuzun nedeni de herhalde budur.

Bu sırada, bilmem ne zaman kalkıp kızın ayak uçlarına eğilmiştim. Önünde diz çökmüş, elini ellerimin arasına almıştım. Hatta, ben orada, onun önünde diz çökünce o da bacaklarını açarak kendisine iyice yaklaşmama olanak tanımıştı. Önünde küçüldüğümü hissetmiştim. O, sanki beni az önce doğurmuştu. Tatlılık içinde gözlerini kısmış, yüzüme bakıyordu.

Birden, birini görmüş ya da bir gürültü işitmiş gibi başını pencereden yana çevirdi. Elimi bıraktı. O böyle yapınca ben de kalkıp yerime geçtim. Kız oturduğu koltuktan kalktı, üstünü toparladı ve pencereye yaklaştı. Camın buğusunu silerek bir süre dışarıyı izledi. Sonra yeniden, sanki bir kez daha gürültü oldu. Başını kaldırıp yukarı baktı; sanırsın biri çatıda dolaşıyordu.

"Ne oldu?" diye sordum.

"Abim düştü," dedi.

Şaşkınlıkla yüzüne baktım.

"Az sonra gelirler," dedi, "sen istersen artık git."

Bunu söyledikten sonra gidip kapıyı açtı. İçeriye yağmur damlaları düşmeye başladı. O kadar tuhaf davranıyordu ki, korkuya kapıldım, hemen ayakkabılarımı giyip çıktım. Gerçekten de; daha bahçeye yeni girmiştim ki evin arkasında sesler duydum. Oğlan inliyordu. Meraktan ölecek gibiydim. Hava karanlıktı. Zaten yağmurdan göz gözü görmüyordu. Durup olacakları biraz izlemek istedim.

İşte tam o sırada yeleğimin sırtımda olmadığını fark ettim. Ama artık oraya dönemezdim. Kızı öldürecekler, diye geçirdim içimden; korkudan titremeye başlamıştım. Bir şeftalinin altında duruyordum, burası korunaklı bir yerdi, ağacın altında kalsam ıslanmayacak, belki uzun zaman üşümeyecektim. Eve yaklaşmaya da korkuyordum. Ama duramazdım.

Çıkıp kızın penceresine doğru yürümeye başladım. Yağmur aralıksız yağıyor, su saçlarımdan süzülerek gözlerime, ağzıma akıyordu. Saçağın altında kendime güvenli bir yer bulunca yüzümü sildim, eskisi gibi yine perdenin aralığından içeriyi gözetlemeye başladım. Bu kez bulunduğum yerden salonu, ocağı ve az önce oturduğumuz koltukları da görebiliyordum.

Yeleğim astığım yerde duruyordu, anlaşılan onu görmemişlerdi henüz. Oğlan acı içinde kıvranıyordu. Bir eliyle sol dizini tutuyordu, öbürüyle tüfeğine yaslanmıştı. Namlu evi tehdit ediyor, tavanda iz bırakıyordu sanki. Babası kurulanıyor, bir yandan da söyleniyordu ama sesini duyamıyordum ben. O da öfkeyle ayakta duruyor, sağa sola gidip geliyordu. Bir süre sonra havluyu bir kenara fırlattı, gidip daha önce kızın oturduğu koltuğa gömüldü. Yüzü soğuktan kızarmıştı.

Çok geçmedi, oğlan biraz rahatladı. Pantolonunun paçasını kaldırarak dizine baktı; öyle ciddi bir yara görünmüyordu, gerçi ben de bulunduğum yerden pek bir şey görmüyordum ama önemli bir şey yok gibiydi. Çocuk tüfeğini yere bıraktı, yeleğini çıkardı, asmak üzere çevresine bakınınca benim yeleğimi gördü. Çok şaşırdı. Yeleği aldı, evirip çevirdi, ceplerini yokladı. Sonra yerinden kalkıp aksayarak kıza doğru yürüdü.

Kızı görmüyordum ben. Ama oğlan benim görebileceğim bir yerde durdu ve yeleği uzatarak bağırmaya başladı. Babası da kalkmıştı yerinden. Epeyce bağırıştıktan sonra birlikte kızı tutup odasına, yani tam gözümün önüne getirdiler. Kız sakin görünüyordu. Yatağa bağlanırken, elbisesi çıkartılırken de öyleydi, ana babası tarafından uykuya hazırlanan bir çocuk gibi görünüyordu. Yaşlı adam gidip duvardan gaz lambasını aldı, lambayı yaktı, yeniden yerine astı. Ateşin bıraktığı is duvarda koyu bir leke bırakmıştı.

Derken çocuk belinden kemerini çıkardı. Babası da gidip –oysa onun sesini kim duyabilirdi– kızın ağzını bir tülbentle bağladı. Sonra dayak başladı. Kemer inip kalkıyor, indiği yerde iz bırakıyordu. Kız gözlerini kapatmıştı. Her seferinde acıyla sıçrıyor, dizlerini karnına çekmeye çalışıyordu. Ama bunu yapamıyordu. Oğlan kızın çıplak göğüslerini kemerle dövüyordu. Ben, ne yapacağımı şaşırmış bir haldeydim. Gözümden yaşlar gelmeye başlamıştı. Orada, pencerenin önünde durmuş, dudaklarımı ısırıyor, ne yapmam gerektiğini düşünmeye çalışıyordum.

Kızın memelerinin kanamaya başladığını görünce artık daha fazla dayanamayacağımı anladım, gidip evden babamın tüfeğini alsam, diye geçirdim içimden. Telaşla pencereden uzaklaştım. Ama o zaman tüfeğin yıllardır kullanılmadığı geldi aklıma. Üstelik, ben gidip dönünceye dek kız ölebilirdi de. Ne yapacaktım? Geriye çekil-

dim, yerden irice bir taş aldım, en azından kemerin bir süre durmasını sağlarım, diye düşünerek taşı pencereye fırlattım.

12.

Ortalık zifirî karanlıktı. Uzaklarda kasabanın cılız ışıkları görülüyordu. Evlerin pencereleri, ha söndü ha sönecek küçük yıldızlar gibi duruyordu. Pencerenin önünden uzaklaşınca yeniden bahçeye girmiştim. Yer çamur, yapraklar ıslaktı. Yağmur dinmemiş ama biraz hafiflemişti. Bir yerlerde bir böcek cırlıyordu. Karanlıkta dünya sanki her yeri kaplamıştı. Aynen böyle hissediyordum; damlalar boşlukları doldurmuş, karanlık renkleri silmiş, rüzgâr birbirinden uzak şeyleri –yaprakları, irili ufaklı tepeleri, evlerle insanları, puhu kuşlarıyla yarasaları ve gün ışığında bize birbirine değmiyormuş gibi görünen tüm nesneyi– taşımış, işte burada, durup korku içinde beklediğim bahçede birleştirmişti.

Bir ağacın altına sığınmıştım. Sık yapraklı, gür, güçlü bir ağaçtı bu, yağmuru neredeyse hiç geçirmiyordu. Sessizce ayakkabılarıma yapışan çamuru silmeye çalıştım. Ne de olsa, eninde sonunda, olur da kaçmam gerekirse, bu çamur bana engel olacaktı. Ne olacağını bilmiyordum. Kalbim büyüyordu sanki. Büyüdükçe hantallaşıyor, böylece ikide bir atmak yerine durup durup neden sonra çarpıyordu. Sonra yukarıya doğru yükseliyor, adeta benden kurtulmak istiyordu. Ama, yapamıyordu bunu.

Sonunda, kalp güçsüz bir şeydir. Bize yaşam veren

şey, evet, bence, güçsüz bir şeydir. Bu nedenle yaşamımız da aslında bizim bu güçsüzlüğümüzden kaynaklanır. Böyle şeyler düşünüyordum. Yine de, diyordum kendi kendime, böyle güçsüz bir kalpten kaynaklanmayı bildiği için, yaşam, güçlü bir şey sayılmaz mı?

Duruma bir çare düşünüyordum şüphesiz. Ne yapabilirdim? Sözgelimi, çıkıp babasının karşısına, efendim, kızınızla birbirimizi seviyoruz, diyebilirdim. İzin verin evlenelim. Kendi güzel yuvamızı kuralım. Üstelik, aslında yeni bir yaşam için tasarılar yapmıyor da değilim. Daha bugün gidip ustayla konuştum. Usta, iyi bir adam. Dünyaya ışıltısız gözlerle bakıyor ama bu, kuşkusuz iyi bir şey. Bu, dünyayı anladığını, işlerini yoluna koyduğunu gösterir ne de olsa.

İnsan bir işte uzun süre çalışınca, hele bu sevdiği, sıkılmadan yıllarca yapabildiği bir işse, ne güzel. Bu durumda yıldan yıla ustalaşır, elinden hep hatasız işler çıkar. Böylece düzenli bir biçimde para kazanmaya da başlar elbette. İşte usta da böyle biri. Mesleğini çok iyi biliyor ve bu nedenle de kendi işini kurmuş, başarılı olmuş. Sabahları tüm esnafın toplandığı çayevine gidiyor ve orada kahvaltı yapıyor. Patatesli, peynirli poğaçalar yiyor. Büyük bardakla çay içiyor. Bunları yaparken çoğunlukla oturduğu taburede yönünü hiç değiştirmiyor ve hep önüne bakıyor. Arada dışarıda bir yerlere bakacak olsa, sözgelimi otobüs durağında bekleşenlere doğru şöyle bir bakacak olsa, sanki o zaman da onlara değil de içinde bir yerlere bakıyor. Aklında hep işleri olduğundan, böyle.

Kısacası, iyi bir adam bu. Bana uygun bir işi yok; ama en azından ben de doğru insanları buluyorum, böyle de bakılabilir. Kızınız da doğru insanlara layık, üstelik beni de seviyor, belki şimdilik benim onu sevdiğim kadar değil ama seviyor. Dediğim gibi; izin verin, evlenip kendi yuvamızı kuralım. Yukarıdaki eve yerleşiriz. Rahat ederiz.

Hem annem de elden ayaktan düşmüş değil. Görseniz, cin gibi hâlâ; sabahları erkenden kalkıp ocağı yakar, çayı demler. Öğlenleri de, domatesli bulgur pilavı pişirir. Çok güzel yapar. Şimdilik, bundan başka bir şey yiyemiyoruz evde ama zarar yok. Ben zaten yakında, çok yakında iyi bir işe girip çalışacağım. İkisine de bakarım. Söz, sık sık sizi görmeye geliriz. Şuradan şurası... Geliriz. Ben de sizin bir oğlunuz sayılırım. Gelip evi toparlarız, bir şeyler pişiririz. Çay demler, size tepsiyle getiririz. Kızınız da mutlu olur. Zaten böyle bir durumda ben de çok mutlu olurum. Gerçekten, çok mutlu olurum, çok isterim bunu.

Ağacın altında durmuş, bunları düşünüyordum. İnsan yağmurdan kurtulunca, ayakkabılarındaki çamuru temizleyip hafifleyince olmayacak şeyler düşünüyor. Oysa, eski bir söz vardır, ben bu sözü sık sık duyardım babamdan: Gâvurun ekmeğini yiyen, gâvurun kılıcını kuşanır. Bir ara düşüncelerimin iyice dağıldığını fark ettim. Hatta bu atasözünün tam olarak ne anlama geldiğini bile. Kaşlarımı çatmış, kollarımı göğsümde birleştirmiş bir halde düşünmeye başlamıştım. Ne ki insanoğlunun ne sözleri vardır daha. Saymakla, açıklamakla bitmez.

Neyse ki çok sürmedi, yaprakların arasında gözlerimi kısarak yeniden evi gözetlemeye başladım. Oğlan pencereden başını uzatmış, namluyu karanlığa çevirmiş, avazı çıktığı kadar bağırıyordu.

Kolayca çekilip ormana gidebilir ya da evde saklanabilirdim. Ama ben ortadan kaybolduktan sonra onlar kızı dövmeye devam ederlerdi. Kızın onlara yanıt vermediğini, ne bileyim, yeleğin kime ait olduğunu, kimin gelip ocağın karşısında sigara tüttürdüğünü. Bunları yanıtlamadığını biliyordum. Çocuğu oyalar, sonra onunla dövüşmenin bir yolunu bulurum, diye düşünüyordum. Ama önce onu bu şekilde burada durup bekleyerek oyalayabileceğim kadar oyalayacaktım.

Tam o sırada, dikkatimi yeniden eve verdiğim, orayı gözetlemeye başladığım sırada sırtımda bir ışık hissettim. Yüreğim hoplayarak dönüp baktım; biri, feneri gözüme tutuyordu. Elimi yüzüme siper ederek alacağım darbeyi beklemeye başladım.

"Sendin demek?" diye sordu.

Kızın babasıydı bu. Bir elinde fener, bir elinde tüfek vardı. Bir süre ayakta öylece bekledi. Feneri gözüme tutuyor, konuşmadan, hareket etmeden beni izliyordu. Göğsünden hırıltı yükseliyordu. Tüfeği dipçiğinden tutup omzuna atmıştı. Çocuk bağırmaya devam ediyordu.

Sonunda adam tüfeğini omzundan aldı, namluyu göğsüme yasladı ve,

"Hadi bakalım, şöyle eve doğru bir gidelim," dedi.

Ağacın altından çıktık. Yağmur yeniden alnıma, enseme doldu. İçeri girdiğim zaman kızı ocağın yanında ayakta bekler buldum. Güçlükle duruyordu. Bir çarşafa sarınmıştı. Çocuk da ayakta duruyor, sessiz sakin beni izliyordu.

Daha önce oturduğum koltuğu gösterdiler bana. Gidip ürkerek oturdum. Başıma ne geleceğini bilmiyordum.

13.

Kız orada, ocağın yanında yere oturmuştu. Çarşafı boğazına kadar çekmiş, gözleri büyümüş, öyle belirsiz bir noktaya dalıp gitmişti. Ne düşündüğünü merak ediyordum. Korkmuş ya da bezmiş görünmüyordu. Amaçsız, zamanın geçip gitmesini bekliyordu sanki. Kıpırdamıyordu. Bana bakmıyordu, ben de ona bakacak cesareti doğrusu zorlukla buluyordum. Yağmur dinmemişti daha. Bir şeyler yuvarlanıyor, bir yerlerde bir şeyler çatırdıyordu.

Baba-oğul, birlikte bir süre bir şeyler konuştular. Oğlan, tuhaf görünüyordu. Çok tuhaf davranıyordu: Beni görmüyordu. Yavaş hareket ediyordu. Babasıyla konuştuktan sonra dışarı çıktı, çıkarken kapıyı kapatmadı. Zaten bir zaman sonra döndü; elinde kalın, beyaz bir naylon tabakası vardı. Bunu koltuğun üstüne bıraktı, önümden geçerek kızın odasına girdi. Pencerenin yanına gitti. Sonra yere dikkatle baktı, yeniden dışarı çıktı, lavabonun altına eğildi, bir faraşla bir süpürge buldu. Gidip bunlarla yerdeki cam kırıklarını temizledi. Sonra cama yaklaştı. Sabırla, hiç konuşmadan, hiç ses çıkarmadan, kırılmış camı eliyle dikkatle söktü. Cam parçalarını, yanında getirdiği bir çuvala doldurdu, çuvalı çıkarıp kömürlüğe bıraktı. Sonra dönüp saçlarını kuruladı, pencerenin buğusunu silerek dışarıya baktı.

Ben, derenin taşmasından korkuyordum. Bu olacaksa, dere bir gün taşıp her şeyi altüst edecekse, şimdi etmeliydi.

Dışarısı karanlıktı. Yine aynı şeyi hissediyordum; orman, karanlığın, yağmurun etkisiyle uyuyan, yer değiştiren, homurdayan bir yaratığa dönüşmüştü. Sözgelimi, baykuşlar bile, öyle ki, yerinde durmuyordu. Karanlık bir ormanda, baykuş, ormanın bir uzvuna, bir ele dönüşür. Bu el uzanıp bir yerlere dokunur. Evin çatısına dokunur, bacanın üstünden geçerek dumanı koklar. Dallara inip kalktıkça sanki ağaca konan o değildir de, ağaç, bir kol gibi ona uzanmıştır. Daha doğrusu, bu kol uzanıp bizim bir baykuş zannettiğimiz eli karanlığa bırakır.

Neden böyle şeyler düşündüğümü bilmiyordum. Ama o gün nasıl olmuşsa yine öyleydi. Parsın peşime düştüğü, ensemde soluduğu gün. Sonunda, derenin içinde yığılıp kalmıştım. Yere uzanıp gökyüzüne baktığım zaman korku uçup gitmişti. Sanırsın yer, koruyucu bir şey. Yine öyle hissediyordum. En çok ne olabilirdi?

Annem oturup uyukladığı sedirde beni merak etmiş olmalıydı. Hep öyleydi. Aklından kötü kötü şeyler geçerdi. Ve bunlara hemen inanırdı. Hem de çok inanırdı. Kazanın ya da ölümün öyküsünü zihninde kurduktan sonra. Başka türlüsü olamazmış gibi birden titremeye başlar. Göğsü sıkıntı içinde inip kalkarak. Gözlerinin altı kararırdı. O zaman onu bizim başımıza bir şey gelmediğine kim inandırabilirdi?

Çocuğu kayıtsızlık içinde izlemeye devam ediyordum. Çok ağır hareket ediyordu. Pencerenin önünde bir süre oyalandı. Sonra ağır ağır döndü, koltuğun üzerine bıraktığı naylon tabakasını aldı, bıraktı. Gidip bir çekmeceyi açtı. Bir çekiç, çiviler çıkardı çekmeceden. Yeniden odaya girdi, naylonu pencereye çakmaya başladı. Düşünceli görünüyordu. Çakacağı çiviye uzun uzun bakıyor,

çekici eline vurmamak için büyük gayret gösteriyordu.

Bir ara kızın da abisini dikkatle izlediğini fark ettim. Ama kendisi rahat görünüyordu. Şimdi ne hissediyordu acaba? Eve yaklaşan biri var mıydı? Köylülerden biri ziyarete gelemez miydi? Belki annem sonunda dayanamaz, kalkıp gelirdi. Kapıyı çalardı. Kızın babası uyukladığı koltuktan kalkıp usulca kapıya uzanır, ancak burnunun sığacağı kadar araladığı eşikten anneme bakardı. Annem, ne de olsa komşusu sayılırdı onun. Bizim oğlanı gördünüz mü, diye sorabilirdi ona.

Kız, herhalde böyle şeyler olacak olsa bunu şimdiden bilirdi. Ama ocak sönmek üzereydi, bir ara titredi, o zaman (evdeki durum dayanılacak gibi değildi elbette) cesaretini toplayarak,

"Abi, çok üşüyorum," dedi.

Bunun üzerine oğlan dönüp öfkeyle baktı. Çekici bir kenara bırakarak çıkıp geldi. Bir zaman kardeşine dikkatle baktı. Çarşafı araladı, kızın memelerini tuttu. Kız bu soğuk elden kaçamadı, titredi, gözünden bir damla yaş süzüldü. Oğlan gülümseyerek,

"Evet, biraz üşümüşsün," dedi, "gel, yatağına yat istersen."

Elinden tuttu, kızı kaldırıp yatağa götürdü, üstüne yorganı çekti. Sonra işine döndü.

Naylonu cama sıkıca çaktıktan sonra perdeyi çekti, çekici yerine koydu. Babasına baktı, adam bir süre oğlunu izlemiş, sonra koltukta sızıp kalmıştı. Oğlan onun uyuduğunu görünce gömleğinin cebinden sigara paketini çıkardı, çıkıp kapının önünde yaktı.

Yağmur saçaklardan akıyordu. Gökyüzü arada bir ışıklanıyor, rüzgâr ağaçları dövdükçe ağaçlar birer ayı gibi böğürüyordu.

Bir ara durup ayak uçlarımı izledim; parmaklarım üşümüştü. İnsan ayaklarının üşümesine dayanamıyor, di-

ye geçirdim içimden. Derken daha pek çok şeyi ardı ardına düşünmeye başladım. Askerde kaybettiğim kovanlar geldi aklıma. Bu kovanları bulmak için bütün bir sabahı buz gibi bir derenin içinde geçirmiştim. Küçük balıklar, hareket etmediği zaman boş kovanları andırıyordu. Sonunda, gözlerim kapandığı zaman, bu küçük, renksiz balıkları kovalıyordum.

14.

Kız uyumaya başlamıştı. Yatağa uzandıktan bir süre sonra hafifçe iç çekmiş, hıçkırmıştı. Yüzünü duvara dönerek. Ama mutlaka benim bakışlarımı da sırtında hissediyordu. Başka türlüsü herhalde olamazdı. Onu ancak o zaman, gidip yatağa uzandığı zaman öyle güçsüz görmüştüm. Sükûnetini, alaycılığını kaybetmişti. Bu, onda var olan gücün, o ruh gücünün artık tükendiği anlamına mı geliyordu acaba? Öyleyse, bunu doğrusu hiç istemezdim. Güçlü, dünyanın her yanını aynı anda dinleyebilen bir kız. Ancak o yine de başka zayıflıklar taşıyordu içinde.

İnsan zayıf bir yaratıktır; en güçlüsünden, en hükümdarından başlayın, böyledir. Sözgelimi Avcı Kemal'in de bir gün bir zayıf yanı ortaya çıkmıştır.

Bunu Kara Halil anlatmıştı bir keresinde: Kemal, onun deyişiyle, "sırtına binmediği binek, gözünden vurmadığı sinek" kalmamış yaman bir avcı değil miydi? İşte bu nedenle bir gün ormanda daha önce vurmadığı bir hayvan aramaya başladı. O hayvan, artık ne ise, ürkmesin diye, Avcı Kemal, atını da bir kenara bıraktı. Elde tüfek, işini bilen, sinsi bir asker gibi gece demeden, gündüz demeden ormanda dolaşır oldu. Aklını o belirsiz hayvana takmıştı bir kere. Doğal olarak, aslında ne aradığını bilmiyordu. Hata yapmıyor muydu? Yapıyordu elbette.

Bir defa bir kirpiyi vurdu; görülmedik, tortop bir hayvan zannetmişti onu. Tabii büyük hayal kırıklığı oldu bu onun için. Zavallı kirpiyi kaldırıp attı bir kenara.

Bundan sonra dur durak bilmeden dolaşmayı sürdürdü. Önünde zıplayan ceylanlara, aldırışsız yıkanan ayılara, kendilerini aydın, bilge kişi, görmüş geçirmiş zanneden, yine de durup dinlenmeden burunlarını karıştıran maymunlara dönüp bakmıyordu bile. Bir zaman sonra, ormanda tüfek sesi duyulmaz oldu. Duyulmayınca, sanki ağaçlar daha bir uzadı, sarmaşıklar ceviz ağaçlarının boynuna sarıldı, asmalar ormanın bir ucundan bir ucuna, toprağa ayak dahi basmadan gidip gelebilir oldu. Maymunlar cirit atıyor, yılanlar neşe içinde, birer mermi gibi ağaçların tepesinden yere yağıyordu. Öyle ki, gittikçe koygunlaşan ormana artık gün ışığı bile girmez oldu. Avcı Kemal'in sakalları da, o uzayan, uzadıkça karışan, birbirinin içine giren ölümsüz ağaçlar gibi yeşerip her yanını kapladı.

Fakat sonunda istediği oldu. Bir gün bambaşka bir hayvanla karşılaştı. Daha önce hiç görmediği, bu ormanlarda izine hiç mi hiç rastlamadığı bir şeydi bu. Bir canavar mıydı? Bilinmiyor. Ama olağanüstü bir şeydi; koyu yeşil ağaçların arasında duruyordu. Onlarla aynı renkti, kıpırtısız duruyor, ancak ağaçlar esneyip sallandıkça hareket ediyordu. Yani, yaprak ne yana bükülürse o da o yana doğru ilerliyor, rüzgâr dallara üfledikçe o da ancak o zaman soluk alıp veriyordu. Ancak o zaman karnı şişiyor, ondan sonra iniyordu.

Elbette bu, onun var olmadığı anlamına gelmiyordu; yeşermiş sakallarıyla ayakta bekliyor, küflenmiş ormanın ortasında gövdesi yüz yıllık çınarlar gibi koyu ve düz, kolları alımlı dallar gibi güçlü bekliyordu. Hayvan kıpırdamadı ama gözlerini, adamdan yana devrilen gün ışığıyla birlikte çevirip o yana baktı. İlk kez böyle bir

hayvan görüyordu. Daha önce, belki kırk yıldır dolaştığı bu yerlerde böyle bir şeye rastlamış mıydı? Bilmiyordu. Ama yaman bir şey olmalıydı. Yoksa görünmez bir şeyi –görünmez olduğunu düşünüyordu, öyleydi– görmesi, bu herkese nasip olacak değildi.

Fakat, tüfek patlamadı. Zaten Avcı Kemal, bunca zaman elinde unutulmuş bir tüfekle, doğrusu ne yaptığını da, amacının ne olduğunu da unutmuştu. Sanki pas, tüfeğin kabzasından taşarak parmaklarına, oradan koluna yürümüş, sonra tüm bedenini sarmıştı. Pas, unutmak ya da unutulmak anlamına mı geliyordu acaba? Öyleyse, zaten bu elin, başında büyümüş bu gözün de çoktan, pek çok şeyi unutmuş olması gerekiyordu.

Tüfeğin patlamaması, hayvan için bir uyarı oldu; yerinden kalktı, ağır, eski, iğne yapraklı bir ağaç gibi köklerini güçlükle sökerek gördüğü hayvana doğru yürüdü. Telaş etmedi; elinden kaçarsa ne yapacağını düşünmedi. Zaten, ele geçirilmemiş olan, elden kaçırılmış da sayılmaz.

Avcı Kemal'in sonu işte böyle oldu. Artık Kara Halil bunu böyle mi –yani canı böyle istediği için mi– anlattı, yoksa olayda bir gerçeklik payı var mıydı, bilmiyorum. Dışarıda kar yağdığını, ocağın çatırtılar çıkararak, iştahlı iştahlı yandığını hatırlıyorum. Bir de tabii Halil'in, hikâyesini bitirdikten sonra çayını bir yudumda içip –sanırsın çay bardağını değil de rakı şişesini tutmuş– masaya sertçe bırakmasını.

İşte, doğal olarak, herkesin içinde bir zayıflık bulunur. Kız orada bir süre daha içini çektikten, kim bilir neler düşündükten sonra uyudu. Belki gücünü kaybetti. Böylece abisinin kapının önünde sigara içtiğinin, babasının yorgun atlar gibi derin mi derin bir uykuya daldığının farkına bile varmadı. Sonra tabii yağmurun dinmek bilmediğini, esen rüzgârla ormanın kudurmuş denizler gibi böğürdüğünü de bilmedi. Oğlanın izmariti karanlığın içi-

ne salladığını, sonra yeniden içeri girerek ellerini ovuşturduğunu, bu soğumuş elleri ocakta değil de gidip kardeşinin sıcak karnında ısıttığını; bunları da fark etmedi.

Gerçekten, çocuk içeri girdikten sonra bana yine hiç bakmadı; kızın odasına geçti, bir süre kardeşinin başında bekledi. Sonra usul usul eğilerek çarşafı kaldırdı, elini kızın bacaklarında gezdirdi, sonra karnına soktu. Kız soğuğun etkisiyle bir ara irkildi ama uyanmadı. Oğlan o vaziyette bekledi, bekledi. Neden sonra elini çekti, çarşafı kardeşinin üstüne örttü.

Ben, bana ne yapacağını bilmiyordum, ama doğrusu fark etmezdi, belki kendimi ölüme bile hazırlamıştım. Zaten bunu daha önce, ormanda enseme namluyu dayadığı zaman da pekâlâ yapabilirdi, yapacaktı. Herhalde şimdi beni öldürmesine babası da engel olmazdı.

Derken çocuk gidip bir köşeye bıraktığı tüfeği eline aldı. Ancak o zaman, tüfeği eline aldıktan sonra bana baktı.

"Senin ne işin var lan bizim evde?" diye bağırdı.

Birden, çok öfkelenmişti. Sırf bu öfkeyle, yani elleri titrediği için tüfek patlayacak, diye geçirdim içimden.

"Kardeşimi mi istiyorsun?"

O bağırınca baba ve kız aynı anda uyandılar. Kız telaşla kalkıp odasının kapısını kapattı. Adam ayağa kalktı.

"Bağırma lan!" diye çıkıştı oğluna. Oğlan namluyu indirdi, bir adım geri çekilerek,

"Baba, ne yapalım buna?" diye sordu.

Sorunca adam bana döndü, hırıltılı bir sesle,

"Ulan gittin okudun da adam mı oldun başımıza?" dedi.

Tam o sırada kapı açıldı, kız elbisesini giyinmiş, çıktı. O çıkınca abisi fırladı, dipçikle kızın suratına vurdu. Eğilip onu tutmak istedim, ağzı parçalanmıştı. Bayılmak üzereydi, gözleri odağını kaybetmişti. Başını tutup usul-

ca yere koymak istedim, olmadı. Enseme ağır bir darbe aldım, yığıldım kızın üzerine.

Bir an için kendimi kaybettim. Neden sonra gözlerimi açtım; kız odanın bir köşesinde baygın yatıyordu. Abisi beni ocağın önüne kadar sürüklemişti. Sıcak yüzüme vuruyor, kıvılcımlar gözlerimin önünde sıçrayıp dağılıyordu. Bacaklarım uyuşmuştu. Başımın bir yerlerinden yüzüme doğru kan akıyordu. Doğrulmak istedim. O zaman çocuk gerildi, yüzüme bir tekme attı. Burnumun parçalandığını, koptuğunu ve havada taklalar atarak kayıplara karıştığını gördüm; böylece kendimi kaybettim.

15.

Günlerce, birbirinden karanlık rüyalar görerek yattım. Bu rüyalardan birinde, daha önce evin bacasına konan o karga vardı; bu kez bacaya değil, gelip burnuma konuyordu. Bir şeyler anlatmak ister gibiydi, burnuma konduktan sonra eğilip gagasıyla dişlerime vuruyordu; doğal alarak ağzım açık uyuyordum; dudaklarım çatlamış, kurumuş kan yüzümü germişti. Yutkundukça yüzüm, dudaklarım, boynum acıyordu. Karga, ağzımda bir şey arıyordu sanki; bir parça fındık, belki biraz su, irice bir ceviz. Tabii, çaresiz görünüyordu. Çünkü dişlerde, onun açısından yenecek bir şey yoktur. Kirli beyaz mineyi, herhalde, kırılacak bir kabuk sayıyordu. Böylece, eğilip kalkıyordu ağzıma doğru.

Bu süre boyunca, yani birbirinden karanlık o rüyaları gördüğüm sırada, karşımda yüzünü seçemediğim biri vardı ve ben de onunla durup dinlenmeden konuşuyordum. Söylediklerimi anlayamıyordum, yani aslında ben bile kendi sesimi tam olarak duyamıyor, ağzımdan çıkan sözcükleri birbirinden ayırt edemiyordum.

Zaten, anladığım kadarıyla, üzerinde durduğum belli bir konu da yoktu. Daha çok, kendimi savunuyordum sanki. Duyabildiğim cümleler, kopuktu birbirinden. Sözgelimi, bir yerde, "Ama ceylan zaten ölmüştü,"

diyordum. Diyordu. Çünkü onu, yani rüyada beni temsil eden kişiyi dışarıdan izleyebiliyordum. Karşısındaki yüzü belirsiz kişiyi de izleyebiliyordum. Bu ikinci kişinin koyu bir kıyafeti vardı. Bir hâkim ya da bir avukat gibi oturuyordu. Ben konuştukça, söylediğim her sözden sonra oturuşunu değiştiriyordu bu koyu kıyafetli kişi.

Ancak, bu konumda, yani izleyen ve yargılanan iki kişi olunca, anlaşılan o ki, rahatlamıştım. Belki, beni daha da rahatlatır, diye, üçüncü bir kişi daha olmaya bile razıydım neredeyse. Yine de, ne hakkında konuştuğumu, dikkatimi tümüyle rüyaya vermeme rağmen, anlayamıyordum. Ceylan meselesinden sonra, "Işık öbür tarafa geçiyor," dedim. Sonra tek sözcüğünü bile anlamadığım başka bir söz söyledim. Ardından, "çayını içerken bile" diye bir şey işittim.

Derken usul usul ışık peyda oldu. Olunca sırtımda, yüzümde, bacaklarımda korkunç ağrılar hissettim. Sanırsın tüm kemiklerim kırılmış. Kıpırdayamıyordum. Ama uyandığımı, kim bilir kaç gün baygın yattıktan sonra sonunda kendime geldiğimi hemen anladım. Işık gözlerimi ıslatmıştı. Başımı güçlükle çevirerek pencereye baktım. Annem pencerenin önündeki divanda oturmuş, dışarıya bakıyordu. O da kıpırtısız görünüyordu. Belki orada oturup uyku bastırınca, bazen olurdu bu, öyle, dikişleri elinde uyuyakalmıştı.

İçeriden, annemin uyuduğu odadan bir ses duydum. Korkuyla dönüp odanın kapısına baktım. Bir zaman sonra kapı açıldı, kız, elinde yeleğim olduğu halde geldi. Gülümsüyordu. Kaşının üstünde, ağzında yara izleri vardı.

"Uyandın mı?" diye gülümseyerek yanıma oturdu, "Dur, yüzünü sileceğim."

Yeleğin cebinden çıkardığı sargı bezini kolonyayla ıslattı, yüzümü ince ince sildi, rahatladığımı hissettim. Gücümü toparlamıştım.

"Su," dedim.

Kalkıp bana bir bardak su getirdi. Yatakta hafifçe doğrularak bu suyu içtim. Sonra, iyice rahatlamış bir halde başımı tekrar yastığa koydum, derin bir nefes aldım.

Kızın yüzüne baktım, belki benden daha çok dayak yemişti, ama güçlü görünüyordu. Dahası, bir yenilik, bir başkalık vardı yüzünde. Daha önce sözünü ettiğim o zayıflığını yenmiş gibiydi. Yediği dayakla güçlenmiş olabilir miydi? Sanki artık başka bir kızdı.

"Kaç yaşındasın?" diye sordum.

"On altı," dedi.

"On altı," diye yineledim, "senin yaşında, insan hayatta hiçbir şey görmemiştir daha."

Gülümsedi, beni küçümsüyordu.

"Öyle mi," dedi, "olabilir."

Bana kırılabileceğini düşündüm,

"Ama bu öyle bir yaştır ki," dedim, "bir eşik gibi mesela. Daha hiçbir şey görmemişsindir ama görmek üzere olduğunu da bilirsin."

Saçlarımı okşamaya başladı.

"Hayat çok büyük bir hayal kırıklığıdır," dedim.

"Yaşlı adamlar gibi konuşuyorsun," dedi.

"Buraya niye geldin?" diye sordum, "Yakalanırsak bu defa ikimizi de kesin öldürürler."

Sanki duymamıştı. Kalkıp elindeki su bardağını masanın üzerine bıraktı. Bir pantolon, ince bir kazak vardı üzerinde. Saçlarının bunca sarı olduğuna dikkat etmemiştim daha önce. Kollarının bunca ince, parmaklarının birer kalem gibi upuzun. Ruh hali durmadan değişiyordu. Arada o alaycı görüntüsü gidiyor, yerine kaygı dolu bir yüz geliyordu. Sonra kaşları ansızın çatılıyor, bir konuyu –abisinin deliliğini, babasının zalimliğini, zamanın neden bu kadar yavaş ilerlediğini, buna benzer şeyler olabilirdi bunlar– derin derin, dikkatle düşünüyordu.

"Ne düşündün öyle?" diye sordum.

"Evden kaçtım," dedi, "haberleri yok."

Yatakta doğruldum.

"Ne yaptın?" diye bağırdım.

Sonra, annem acaba sesime uyandı mı, diye pencereye baktım; uyuyordu hâlâ. Kız yanıma geldi, bu kez gülüyordu. Birden boynuma sarıldı ve yanaklarımdan öpmeye başladı.

"Dur," diye uyardım fısıltıyla, "annem görecek şimdi."

Şaşırmıştı. Kaşlarını çatarak geri çekildi.

"Ne annesi?" diye sordu.

"Görmüyor musun," dedim, "pencerenin önünde uyuyakalmış, uyanır zaten şimdi."

Boş gözlerle pencereye baktı. Sonra bana döndü, saçlarımı okşadı, gözlerinden yaşlar fışkırmıştı.

"Senin annen," diye fısıldadı, "öleli altı ay oluyor."

Deyince ona baktım; divandan indi, iğne ipliğini sürekli cebinde taşıdığı ağır yün hırkasının önünü iliklediği. Gülümsedi.

"Cerenim," dedi, "üzülme, bizim oğlan seni böyle de sever dememiş miydim ben sana? Bak şimdi seni o zalimlerden nasıl kurtaracak, göreceksin."

Bunları söyledikten sonra kapıyı açtı, içeriye dolan ışıkla iyice belirsizleşti, böylece çıkıp gitti. Dışarıya yine sis çökmüştü.

16.

Her şeyi tatlı tatlı ısıtan bir sis. Havada görünmez turnalar dönüyordu. Derenin şırıltısı ulaşıyordu bize. Kırmızı pullu alabalıkların suyun içinde neşeyle zıplamaya başladıklarını düşünüyordum. Güneş yaprakların arasında kendine ışıyacak yer arıyor olmalıydı. Yine de sis yapraklardan kalan boşluğu doldurarak. Böylece boşluğun daha aydınlık bir boşluk olması da az şey değildir. Dışarıya çıktığımız zaman şeftalinin kokusunu duyduk önce. Sonra suyun kokusunu aldık. Sis, el ele vermiş taneciklerden geçirerek. Kokuyu ustalıkla taşımayı nasıl da bilir. Çocukluğumda, kokunun görünmez bir nesne olduğunu düşünemezdim. Meyvenin, ağacın, hayvanların ruhu. Bu ruhun havada taşındığını, böylece kimde burun varsa ona armağan edildiğini zannederdim. Yine bunu bugün pek yanlış sayamam.

Ceren'in elinden tuttum. Tüfeği sırtıma süvari usulü asmış, çakımı, mataramı yanıma almıştım. Çizmelerimi ayağıma geçirmiştim. Ona da babamdan kalmış çizmeleri vermiştim.

"Bunlar sana büyük gelebilir," demiştim, "çorabı üç kat giy."

Naylon ayakkabılarla çıkıp gelmişti. Çizmeler hoşuna gitti. Birlikte çıkıp köprüye yöneldik. Kasabaya gitme-

yecektik; bizi önce orada arayacakları kesindi. Ama ormanda da onlara rastlama tehlikesi vardı. Bu konuda, kuşkusuz, Ceren'e güveniyordum. Köprüyü geçtikten sonra,

"Söyle bakalım Ceren," dedim, "orman ne tarafa esniyor şimdi?"

Anlamamış baktı.

"Esnemiyor," dedi, "bilmiyorum."

Dışarıya, dünyaya ilk kez çıkıyormuş gibi bir hali vardı. Gülümsedim.

"Rapunzel'i biliyor musun?" diye sordum.

"Bilmiyorum," dedi.

Saçlarına baktım, Rapunzel'inkine benzer bir tarafı yoktu; ama olsun, diye geçirdim içimden. Zararı yok. Ne de olsa, her saç uzayabilir.

"Bu Rapunzel, sana benzeyen bir kız," dedim, "sana çok benziyor, ama saçları biraz daha uzun."

İlgisini çekmişti.

"Babası bir kral. Her gün ava çıkıyor. Oğluyla birlikte."

Gerçi, Rapunzel masalını doğru dürüst hatırladığım söylenemezdi. Bir masalı doğru dürüst hatırlasak ne olur? Büyük olasılıkla, kızın sıra dışı, daha doğrusu, büyülü saçları var. Uzun saçların önce sıra dışı, sonra doğaüstü nitelikler kazanmasıyla bizim yaşamımızın ne gibi bir ilgisi olabilir?

Sis, sabaha karşı yağan çiyin buharlaşmasını engellemişti. Her yanımız ıslanmıştı. Neyse ki hava soğuk değildi. Nem, tatlı bir serinlik veriyordu. Ama böyle ıslanırsak rahat hareket edemeyiz, diye geçiriyordum içimden. Ceren aldırış etmiyordu buna. Yeri izliyor, salyangozları inceliyordu. Ben anlatmaya ara verince yanıma geldi, tutup kolumdan çekerek,

"Ee," dedi, "ne olmuş?"

O bunu böyle iri gözlerle tatlı tatlı sorunca içime bir ferahlık geldi. Elini tuttum, fısıltıyla,

"Kızı yüksek mi yüksek bir kuleye kapatıyorlar," dedim.

"Niye?"

Bir an düşündüm. Kızı neden o kuleye kapattıklarını unutmuştum. Gerçekten, neden yapıyorlardı bunu? Onu sevdiklerinden mi? Yoksa ondan korktukları için mi? Hatırlayamıyordum.

"Kaçmasını istemiyorlar," dedim.

"Niye kaçsın ki?"

Bunları konuşurken ruhumda bir şeylerin değişmeye başladığını anladım. Ormanda, her zamankinden daha rahat hareket ettiğimi, adeta ormanla birlikte soluk alıp verdiğimi duyumsadım.

İki karın yan yana.

Bu, annemle birlikte oynadığımız bir oyundu. Karanlık gecelerde, nemli, soğuk, yan yana uzandığımız zaman. Soluğumuz düzene girer girmez. Karnımızın birlikte inip kalkmaya başladığını fark ederdik. Hep böyle olurdu. Soluğu aynı sürede alır, aynı sürede verirsin. Böylece tüm dünyayı birlikte algılamaya başlarsın. Soluk, az şey değildir çünkü. İki karın yan yana. Oyunun adı buydu. Ormanın karnıyla benim karnımdı, birlikte alçalıp birlikte yükselmeye başlamıştı. Olağanüstü bir şeydi bu. Çünkü, elbette kuru bir soluktan ibaret değildi. Orman, dünyanın bilgisini taşıyordu bana. Uzakta öten kuşları, dalları deviren rüzgârı. Çürümüş yapraklarla ezilmiş yabani meyvelerin kokusunu. Parçalanmış ceylanlarla yaşlı sincapların sonra. Onların insanın içini ezen küfünü. Sümüklüböceklerin bitimsiz tırmanışını. Yılanların esneyişini, ayının suya dalışını ve daha pek çok şeyi. Parsı.

Birden, parsı görmek arzusu duydum.

"Hatırlıyor musun," dedim, "sana ormanda harika bir şey gördüğümü söylemiştim."

Umursamadı.

"Evet," dedi, "kaplanı gördüğünü anlamıştım. Peşinde dolanıp duruyordun."

Elini sıkıca tuttum.

"Gel," dedim, "yuvasına gidelim."

Yuvanın yönünü unutmamıştım. Yine de, bir zaman durup çalıları izledim. İz saklamayan, ezilip ufalandıkça yeşeren, boy atan çalı. Üstelik yoğun sis vardı. Yuva, diye geçirdim içimden, kurudur şimdi. Hem belki pars da oradadır. Olmasa bile, kim bilir, hayvan, gelip bizi ağırlamak isteyecektir. Kuşkusuz, beni unutmadıysa. Ya da ölmediyse. Sırtındaki yara onu öldürmediyse.

Ama şimdi Ceren'in abisi ile babası neredeydiler acaba?

"Ceren," dedim, "şimdi neredeler?"

"Bilmiyorum," dedi, "ormanda ne yaptıklarını yalnızca evde hissedebiliyorum. O benim değil, evin marifeti."

Şaşırdım, "Nasıl olur?" dedim.

"Boş ver," dedi, "sonra ne oluyor? Ne yapıyorlar Rapunzel'e?"

Yuvaya ulamıştık. Gerçekten, kuruydu yuva, ama pars yoktu içeride. Girip oturduk. Sıcak, güvenli bir yerdi. Parsın kokusu sinmişti, tertemizdi.

Yan yana uzanmıştık. Birlikte soluk alıp birlikte veriyorduk. İki karın yan yana.

Neredeyse, her şeyi parsın gözüyle görmeye başlamıştım.

"Bir prens var," dedim. "Atıyla dolaşan, günlerini ormanda geçiren bir prens."

Somurttu, hikâyeyi dinleyemiyordu; olmayacak şeyler düşünüyordu hep.

"Babası kızıyordur ona," dedi, "sürekli ormanda dolaştığı için."

Güldüm.

"Evet, kızıyor," dedim, "her şeyi boşladığını düşünüyor. En önemlisi, çalışmıyor. Çalışmayan çocukları babaları sevmez, biliyorsun. İnsanın ille bir uğraşı olacak."

Sokuldu, hoşuna gitmişti.

"Tabii, ne olacaksa," dedi.

"Yine de, prens hayatından memnun. Ormanın sesini dinliyor, ki bu, onu gerçekten çok mutlu ediyor. Tabii, kuleye rastlıyor günün birinde. Daha önce hiç böyle bir kule görmemiş; yapının tepesinde ışıl ışıl bir oda var. Sesleniyor. O seslenince Rapunzel yukarıdan başını uzatıyor. Çok beğeniyorlar birbirlerini. Kız saçlarını sarkıtıyor ve oğlanı yanına alıyor."

Bir çığlık attı.

"Saçları kopar," dedi.

"Kopmuyor," dedim.

Memelerinin kokusunu alıyordum. Saç diplerinden şekerli bir koku yayılıyordu. Yanakları terlemişti. Eğilip öptüm. O zaman o da beni öptü. Sarıldık, üstündeki kazağı çıkartıp başının altına koydum. Çok heyecanlandı, heyecandan küçük memeleri titriyordu.

"Korkma," dedim.

Koyu dutkuruları vardı göğsünde. Boynuma sıkı sıkı sarılmıştı. Kalkıp gitmemden korkuyordu sanki. Kendimi uzun bir uykudan uyanmış hissediyordum. Gözlerimden yaşlar boşandı birden. Bir yandan ağlıyor, bir yandan kızın bacaklarının, göğsünün, karnının beyazlığına hayret ediyordum. Saç diplerindeki şekerli kokuya sonra. Bu, her yerine sinmişti.

Derken, birden elleriyle göğsünü kapattı.

"Dur!" diye bağırdı. Üzerinden kalkıp yeniden yanına uzandım.

"Ne oldu?" dedim.

"Yakında bir yerdeler," dedi.

"Kalkalım," dedim.

Elbiselerimizi giyindikten sonra usulca, ses çıkarmamaya çalışarak dışarıya çıktık.

"Ne tarafa gideceğiz?" diye sordum.

Sisten hiçbir şey görmüyorduk. Kayalıklara doğru yükselen tepenin olduğu yönü gösterdi. O tarafa yürümeye başladık. Kolumdan sıkı sıkı tutmuştu, yine gülümsüyordu.

"Sen benden de korkaksın," diye fısıldadı.

Diyecek bir şey bulamadım.

"Hani yalnızca evde oluyordu?" diye sordum.

"Bilmem," dedi, "burada da oldu, nasıl oldu bilmem."

Sonra konuyu değiştirdi:

"Ee, ne yapıyorlar sonra?"

"Prens kıza dünyanın güzelliklerini anlatıyor. Onu kuleyi terk etmeye ikna ediyor yani. Kaçıyorlar."

"O kadar mı?"

Sıkılmıştım. Masalı gerçekten hatırlamıyordum. Yine de, baştan beri uydurduğuma göre, sonunu da aynı şekilde getirebilirdim.

"Hayır," dedim, "yakalanıyorlar. Kralın adamları günlerce iz sürüyor ve onları bir mağarada enseliyor. Kızı yeniden kuleye çıkartıyor ve oğlanı da hapse atıyorlar."

Yüzü asıldı.

"Çok kötü," dedi.

"Kötü değil," diye karşı çıktım, "önemli olan, Rapunzel'in bir kere de olsa dünyanın güzelliklerini görmesi."

O da bana karşı çıktı.

"Duysa ne olur ki," dedi.

"Ne olsun," dedim, "bir daha asla unutamaz. Prensli ya da prenssiz, bir gün mutlaka yeniden kaçar."

Yine güldü.

"İyi atıyorsun," dedi.

Çok yavaş ilerliyorduk. Bir ara oğlanın sesi geldi:

"Cereeen!" diye, avazı çıktığı kadar bağırdı çocuk.

Bizi görmüşlerdi elbette. Biz, herhalde, sis içinde kıpırdayan iki lekeydik. Dönüp bakınca ben de onları öyle gördüm. Sonra, tepeyi aşmak üzere, Ceren'i elinden tuttum, kendime doğru çektim. Çizmeler ayaklarına rahat vermiyordu.

"Bunları bırakayım," diye sızlandı, "çoraplarım var, üçünü üst üste giydim."

Terlemeye başlamıştım.

"Olur," dedim, "yeter ki hızlanalım, bak, sırtımızda yürüyorlar."

Çizmeleri çıkarıp attı, taşların üzerine basarak sonra. Ayak uçlarıyla yürümeye koyuldu. Ama çok sürmedi bu, yorulmaya başladı çok geçmeden.

17.

Derken olağanüstü bir şey oldu. Gücümüzün tükendiği sırada adamların ansızın, oldukları yerde durduğunu gördüm.

"Ne oldu?" dedi Ceren.

Fısıltıyla,

"Bak, durdular," dedim.

Oğlan, görebildiğim kadarıyla, tüfeğini önündeki sisli boşluğa doğrultmuştu. Babası kıpırtısız duruyordu. Şaşkın bir halleri vardı. Baba, bir kukla gibi, kolları açık donakalmıştı. Uzakta bir kuşun uğursuz öttüğünü duydum. Boğuk, yine de tehdit edici bir sesi vardı.

"Beklemeyelim," dedi Ceren.

"Bir dakika," dedim.

Derken parsı gördüm. Sisin içinden çıktı, ağır, güçlü adımlarla, avına değil, düşmanına meydan okudu. Sırtını bize verdi, yüzünü adamlara döndü.

"Bizi kurtardı," dedim gözlerimden yaşlar boşanarak.

Dönüp yoğun sisin içine doğru hızla yürümeye başladık. Orman kulaklarımızda gümbürdüyor, sis adeta köpükler saçarak koyulaşıyordu. Çalı diplerinde salyangozlar çıtırtılar çıkararak eziliyordu. Yükselip alçalan patikada; alçaldıkça ayaklarımız suya değerek. Yükseldikçe kuşların kanatları saçlarımızı tarayarak. Ceren, sanırsın sisi o

yaratmış, yolu asla şaşırmıyor, asla kararsızlık göstermiyordu. Onun böyle aksayarak gerçek bir orman ustası gibi yürümesini hayranlıkla izliyordum. Memelerinin kokusu genzimi yakıyordu. Durup durup alnıma bir yaprak düşüyordu. Ama elbette her yerden sesler geliyordu.

Sonra ardımızda ilk sesi, sonra ikincisini duyduk. Yanaklarımda çiy birikmişti.

Faruk Duman, bugün yazılan edebiyatın niteliğini yükselten dil ve biçim arayışıyla en özgün genç yazarlarımızdan biri.

Faruk Duman'ın yeni romanı *Ve Bir Pars, Hüzünle Kaybolur*'un kahramanı, yüksekokulu yarıda bırakmış, askerliğini yaptıktan sonra, annesinin ölümü üzerine çocukluğunu geçirdiği kasabaya dönmek zorunda kalmış bir genç. Günlerini ormanda gezintiler yaparak, tüm dikkatiyle doğanın sesini dinleyerek geçiriyor. Ta ki bir parsa, bir de çocukluk aşkı Ceren'e rastlayana dek...

Zaman zaman, kendimi onun yerine koyduğum oluyordu. Pars, parçalanmış bir hayvandır. Geceleri ormanda dolaştığı zaman. Vücudunun her bir parçasını, orada onun adına gözlerini dört açsınlar diye ormanın dört bir tarafında bırakırdı. Söz gelimi, bir tüy bir çalılığa takılır, hayvanın geçip gitmesinden sonra orada ansızın gözlerini açarak. Karanlığı onun adına süzmeye başlardı. Bu, yalnızca tüyün kendi çabasıyla oluşan bir şey değildi elbette. Her yanıyla görmeye, duymaya, koklamaya alışmış bir parsın, kendi parçalarına verdiği bir armağandı.

Kapak resmi: FRANZ MARC

ISBN 978-975-07-1420-7

